

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **47**

DEN 25 NOV. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

En Nobelpristagares hustru.

Fru Hedwig Meyerhof, gift med Nobelpristagaren i medicin prof. Meyerhof i Kiel, ser ut som en ung flicka och är ej heller så värst mycket äldre.

JULEN NALKAS OCH BÖCKERNAS forsande katarakt går över bräddarna lika bred om också inte lika förödande som översvämningen på västkusten. Var och en väljer efter sin smak, för min del kan jag blott betyga att en bok som gjort det starkaste intrycket på mig är en volym som har ett krångligt namn och ett dåligt omslag. Men väl inom dörren till detta blir man alldeles betagen vid att se framför sig en värld, sällsam, onad, fantastisk, mer spännande än en biograffilm och ändå rena rama verkligheten ty boken »Odjur, människor och gudar» skildrar en polsk vetenskapsman F. Ossendowski flykt undan bolsjevikerna genom Ryssland, Mongoliet och Tibet tilldess han äntligen lyckades undkomma genom Mandchuriet. En amerikansk journalist har klistrat etiketten »tjugonde seklets Robinson Crusoe» på författaren men Robinson på sin ensliga ö var i större trygghet än Ossendowski bland alla dessa människor som traktade efter hans liv. Man tycker sig se honom som i en ormgorp där giftiga reptiler kräla honom om fötterna eller äro färdiga att slingra sig om hans hals. Det där låter kanske rafflande men är ändå inte för starkt påbrett beträffande denna bok vid vars läsning man har en känsla som när man far i flygmaskin: det som hittills legat en nära och synts så väsentligt krymper samman till något smått och likgiltigt medan nya vidder öppna sig för det överraskade och imponerade ögat.

Doktor Ossendowski är en vederhäftig man, numera efter utståndna vedermodor lärare vid två högskolor i Warschau. Man måste föreskicka de där offentliga meriterna för att inte inkälla sig att man är föremål för något skämt när författaren skildrar ett besök hos Dalai Lamas vän och lärjunge Tushegon Lama ledaren över alla nomader i västra Mongoliet, en man med oerhörd makt och likaså förmåga att obönhörligt utöva den. När Ossendowski är på besök hos honom ser Tushegon Lama skarpt på honom och säger:

»Let finns mycket i naturen som är okänt och förmågan att bruka de okända krafterna åstadkommer underverket men det är bara ett fåtal som har denna makt. Jag skall visa för er ett sådant underverk.»

Varpå han går fram till en herde som är närvarande, befäller honom att blotta sitt bröst och plötsligt med hela sin kraft stöter kniven i hans bröst. Mannen faller omkull betäckt av blod och laman skär upp mongolens bröst medan Ossendowski i fasa sluter ögonen. När han åter öppnar dem får han till sin häpnad se herden med rocken fortfarande uppknäppt men bröstet fullkomligt oskadat ligga vid sidan av laman och sova lugnt. Europén förstår att han blivit påverkad av den andres hypnotiska kraft men uppträdet tycks honom ej mindre märkvärdigt för det. Trollkonsten i fråga lär ju allmänt utövas av de indiska fakirerna men för en europeisk läsare ter den sig i alla fall som ett sällsamt prov på hypnotisk förmåga.

En annan egendomlig vision blev Ossendowski förunnad i ett heligt rum som engång bebotts av »världens konung», den man som hela världar tillhör och som

trängt in i naturens mysterier. För tretio år sedan besökte han detta rum och profeterade sedan för det kommande halva seklet. Hittills ha alla hans förutsägelser slagit in, försäkrar hans ombud på platsen. Hur pass mycket tilltro Ossendowski sätter till den uppgiften må lämnas därhän men medan han under den åtföljande mongolens böner framför den gylene buddhabilden riktar sin blick på tronen där Världens konung engång setat får han verkligen se den kraftiga muskulösa gestalten av en man med mörklagt ansikte, stelt och allvarligt uttryck omkring mun och kinder samt klart lysande ögon. Tvärs igenom hans i en vit klädnad draperad genomskinliga kropp synas de tibetanska inskrifterna på tronens ryggstycke. Om ett ögonblick är synen försvunnen.

»Det är nerverna», tänker Ossendowski. »Abnorm och överkänslig mottaglighet till följd av de ovanliga omgivningarna och ansträngningarna.»

Men följeslagaren viskar åt honom: »rikta en blick på den mörka platsen bakom buddhabilden och guden skall uppenbara er älskade för er.»

Ossendow lyder och ser plötsligt ett rum med sin familj, sin hustru, sina barn känner t. o. m. igen den dräkt hustrun bär.

Så går det till bland Asiens gudomligheter, icke blott dem som sitta staty i templen utan också de levande. Här ha vi till exempel »den levande Buddha», kejsaren över Mongoliet hans helighet Bogdo Djebtsung Damba Hutuktu en blind gubbe som dikterar uppenbarelser för sin sekreterare, här är den tjugotvååriga guden Pandita Hutuktu, en liten mager ung man med hastiga nervösa rörelser, ett uttrycksfullt ansikte och i likhet med alla mongoliska gudar stora skrämde ögon. Han är säker på att han skall förintä bolsjevikerna, »den röda onskans tjänare» och vila ut i Moskva efter sitt ärorika verk. Hans omgivning är dock inte lika övertygad som han om hans krigiska roll och i detta laget ligger nog Pandita Hutuktu i evig ro på toppen av något heligt berg dit han befodrats genom omsorgerna av sin hovläkare som har till speciellt åliggande att skaffa ur världen gudarna när de börja visa sig för självsvaldiga. Det är som man ser klen med den asiatiska gudomlighetens allmakt. Möjligen i förkänning av att inte så lång tid var honom beskärd sökte guden Pandita göra tillvaron så trevlig åt sig som möjligt. Hans bostad var inredd på europeiskt vis med elektriskt ljus, ringledningar och telefon. Han tyckte mycket om vin och kortspel. När han en dag i europeisk dräkt satt i all gamman med en del ryssar kommo några präster springande till hans bostad och meddelade att gudstjänsten börjat och att »den levande guden» måste intaga sin plats i helgedomen för att mottaga bönerna. Men guden hade redan lämnat sin bostad och satt som bäst i färd med att spela kort. Utan minsta förlägenhet tog Pandita sin röda prästkappa ovanpå den europeiska rocken och de gråa långbyxorna och lät de upprörda prästerna bära bort sin gud i hans bärstol.

Den intressantaste figuren i boken är kanske baron Ungern von Sternberg be-

fälhavaren för den asiatiska kavalleridivisionen han som man hoppades skulle göra slut på bolsjevismens skräckvälde, som ville stifta ett sällskap av buddhistiska officerare i Ryssland för att värna om fortgången av mänsklighetens utveckling och bekämpa revolutionen »emedan», säger han »jag är viss om att utveckling leder till Gud och revolution till förfäande». Vad Ossendowski själv tänker om bolsjevismen låter han en officer säga efter beskrivningen av de ohyggligheter några dess män utövat: »då först insåg jag till fullo, vilken lastbarhet bolsjevismen fört in i världen och hur den utplånat allt vad tro, gudsfruktan och samvete heter. Då först fick jag klart för mig att alla hederliga människor måste utan misskund bekämpa denna människosläktets farligaste fiende så länge liv och krafter stå bi.»

Som en blodig stormil for Ungern von Sternberg fram men hans dröm att utkräva hämnd på »dem som fördärvat och dräpt det ryska folkets själ» blev icke uppfylld. Han förråddes av sina egna och utlämnades åt bolsjevikerna. Men Asien hoppas ännu, — det stora väldiga Asien som inrymmer riken dem vi knappt känna till namnet, härskare dem vi aldrig hört talas om, huvudstäder vilkas omfattning vi ej ha en aning om. Asien är mäktigt, Asien har framtidsdrömmar. Vid burjaters, mongolers, jungarers, kirgisers, kalmuckers och tibetaners eldar berättas herdarna fortfarande sagnen om krigaren som skall komma, som skall utbreda Buddhas rena lära samt Djingis khans och Kublai khans ära och makt, en ny Tamerlan som skall straffa världen för dess onskas skull.

Men herdarnas dröm kommer nog aldrig att gå i uppfyllelse. Kanske blir det snarare som guden Pandita hoppades? »När ni, »sade han till Ossendowski kommer till Amerika (Ossendowski for hem den vägen) skall ni bedja amerikanerna komma hit och föra oss ur det mörker som omger oss.»

Att ryssarna inte äro mäktiga att göra det begriper man utan att läst furstinnan Paleys minnen från Ryssland, en annan förresten likaså märklig bok Furstinnan Paley var gift med storfurst Paul, och boken är en lidandets historia däri en kvinna berättar de hemska upplevelser som berövade henne allt vad hon på jorden haft kärast. En svensk läsare lystrar när det berättas hur storfurst Paul då han blivit fångslad av Tjeckan bad sin maka skriva till konung Gustaf av Sverige. Bolsjevikerna som enligt furstinnans framställning i Stockholm hade god avsättningsort för allt vad de stulit, och voro därför mycket känsliga för alla från detta land uttalade önskingar. General Brändström åtog sig att befodra detta brev och det lär även, åtminstone enligt furstinnans påstående, ha nått bestämmelseorten. Vår representant i Petrograd under Brändströms tillfälliga frånvaro baron Koskull besökte också storfursten i fängelset och lovade söka utverka hans befrielse. Och det berodde icke på honom att dessa bemödanden misslyckades.

Det fanns tydligen andra avsättningsplatser för de bolsjevikiska dyrbarheterna.

CELESTIN.

I AUDIENS HOS KEJSARINNAN ZITA

AV MARKIS CLAES LAGERGREN.

Exkejsarinnan som ung prinsessa.

Kejsarinnan Zita med sina barn våren 1923.

Kejsar Karl.

VI LÄMNADE MADRID DEN 11 maj och efter ett kort besök i vallfartsorten Limpas, på andra sidan Bilbao, inträffade vi i San Sebastian söndagen den 13 maj. Jag skyndade mig strax efter ankomsten att meddela kejsarinans moster ärkehertiginnan Maria Teresa (Karl Ludwig), som bor tillsammans med kejsarinnan, att jag var i San Sebastian. Jag fick följande dag ett brev från greve Westphalen, som är i uppvakning hos kejsarfamiljen, vari han underrättade mig, att ärkehertiginnan ville mottaga mig på tisdagen den 15 maj kl. halv fyra. Kejsarinans namn nämndes ej.

Kejsarinnan bodde för tillfället med sina barn och sin moster på Hotel Maria Christinas annex. Hon hade av de ädla spanjorerna i gåva mottagit en villa i Lequeitio (härligt belägen vid havet mellan Santander och Bilbao). Den höll nu på att ställas i ordning och under tiden hade kejsarfamiljen slagit sig ned i San Sebastian.

Jag mottogs på den utsatta tiden av baron Gudenus, förut anställd vid österrikiska ambassaden i Madrid, men nu helt ägnande sig åt att vara kejsarfamiljen nyttig. Vi hade emellertid knappt växlat några ord i hans rum förrän grevinnan Kersenbrock underrättade mig, att ärkehertiginnan väntade mig. På själva tröskeln till det rum, där hon skulle mottaga mig, sade baron Gudenus helt lågmält, att kejsarinnan befann sig hos ärkehertiginnan.

I nästa minut stod jag framför kejsarinnan Zita — framför den unga kvinna, som genomgått så mycket, lidit så stora sorger, vilken som ett glatt barn plockat händerna fulla med vårens anemoner under olivträden på Pianore, som ung med förtröstan uppstigit på den gamla kejsartronen, krönt till Ungerns drottning, kringjublad av magyar-folkets eljen! eljen! — och sedan under sorgerna och förödmjukelserna med beundransvärt mod stått stark och varit den brutne kejsarens enda stöd och tröst.

Båda damerna voro i djup sorgdräkt. Det var endast ett år efter kejsar Karls död på Madera. Den svarta sorgmössan sköt med sin udd långt ned över kejsarinnans vita panna.

Kejsarinnan är av medellängd, men den vackra hållningen gör att hon tyckes längre än vad hon i själva verket är. Hon är smärt och ser helt ung ut. Vore icke de åtta barnen, skulle jag ansett henne vara tjugo år.

"Kronor av guld och törne" heter en ny intressant samling minnen av den på detta område välbekanta markis Claes Lagergren, som inom kort utger dem i bokform hos Norstedt & Söner. Genom författarens älskvärda tillmötesgående ser sig Idun i tillfälle att redan nu offentliggöra en skildring av det besök författaren avlagt hos Österrikes forna kejsarinna som nu lever i landsflykt i Spanien. Det är väl överflödigt nämna att de politiska uttalanden författaren gör helt och hållet stå för hans räkning. — Markis Lagergren befann sig i våras med sin äldsta son i Spanien och hade från ärkehertiginnan Maria Josefia som nu är bosatt utanför München fått meddelande att hennes sonhustru, kejsarinnan Zita, ville mottaga honom i audiens då markisen på sin resa från Spanien passerade San Sebastian, där kejsarinnan då uppehöll sig.

Den starka själen lyser genom de stora, härliga, mörka ögonen. —

Att vara offer för revolutioner och mord är hennes arv både på färdernet och möderet. Fadern, hertig Robert av Parma, blev vid tolv års ålder berövad sitt hertigdöme (1860). Hans far hertig Carl III mördades 1854. Hans gemål Louise av Frankrike var dotter av hertigen av Berry, Carl X:s son, som mördades 1820 utanför Operan i Paris. Hans änka, den tjugusende hertiginnan av Berry, stred för sin sons krona bland Vendées trogna skaror. — Zitas mor är en sondotter av Don Miguel av Braganza, Portugals tronpretendent.

Kejsarinnan gav prov på det för familjerna Bourbon och Habsburg—Lothringen gemensamma draget av förbindlig älskvärdhet, så att man aldrig ett ögonblick känner förlägenhet i deras närvaro, men dock på samma gång aldrig glömmet med vem man har äran tala.

Samtalet flöt under en och en halv timma i en vitt slingrande meander, som vidrörde alla möjliga ämnen. Kejsarinnan frågade mig först om min resa i Marocko och skämtade med mig över, att det från Casablanca tagit mig nära tjugufyra timmar till Spanien, då min svåger flugit samma distans på tre. Jag

svarade henne i samma ton, att detta endast möjliggjorts honom genom att jag förbarmat mig över hans större resaker, som han icke kunnat medtaga på aeroplanet från Casablanca till Malaga. Min svåger och svägerska hade känt kejsarinnan redan långt före hennes giftermål, då hon gästade deras hem på slottet Ralztötz utanför Brixen.

Jag omtalade hur jag på min resa från Amerika i februari för ett år sedan varit på Madera och länge stått utanför kejsarboningen villa Quinta do monte, tvekande om jag skulle låta anmäla mig hos kejsaren, endast med avsikt att kunna vara honom nyttig. Jag var stadd på resa till Rom och han skulle kanske önskat anförtro mig något brev till påven eller någon annan, då hans brev med posten alltid voro utsatta för att öppnas, — men att jag av blyghet avhållit mig därifrån, vilket jag sedan mycket förebrätt mig.

Vi talade om min vän marskalk Lyantey, som är kejsarinnans intressen varmt hängiven och som under hela sin lysande karriär som fransk militär förblivit sina ungdomsideal trogen — sin Gud och sin kung.

Hon talade om Vatikanen och hon undrade med oro vem, som i händelse av anfall på Vatikanen, skulle kunna försvara och skydda den Helige Fadern. Vid omnämmandet av påven Pius X fingo hennes vackra ögon ett djupare uttryck av kärlek och hängivenhet. Hon påminde sig huru hon som ung vitklädd flicka med sin far bevistat Leo XIII:s jubileum-mässa i St. Peter 1903 och huru Sveriges nuvarande drottning, då kronprinsessa, å suveränernas tribun älskvärt berett den unga prinsessan plats bredvid sig. Jag påminde mig händelsen, då jag vid sagda tillfälle var i tjänstgöring hos kronprinsessan och stod bakom hennes lästol.

Vi talade om hennes grandonkel greven av Chambord (Henrik V), som hade mottagit mig på Frohsdorf 1881. Samtalet, som skiftade, kom så helt naturligt att vidröra Sverige och katolikernas ställning där. Hon undrade när dödsstraffet för svenskar, som

(Forts. nästa sida.)

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

RUNAR SCHILDT ÄR FÖR oss ingen främling. Han har länge varit känd som en av det svensktalande Finlands förnämli- gare författare, och särskilt hans noveller, som vittna om hög kul- tur och en personlighet bakom or- den, torde vara rätt allmänt upp- skattade här. Det har icke blott varit ämnesvalet utan även stil- konsten, som förvärvat honom många vänner. Som dramaturg är han däremot ny för stockholmarna. Och låt oss genast konsta- tera, att det var en angenäm be- kantskap att göra. Ungefär sam- tidigt med att han här får ett skå- despel uppfört, har teatern i Häl- singfors premiär på ett annat stycke av hans hand, Lyckoridda- ren. Och om jag ej missminner mig, var det förra året, som en liten briljant skriven enaktare, Galgmannen, full av förtätad stämning och dramatisk koncen- tration, såg dagens ljus. Den har också an- tagits till spelning av Dramaten, men ännu ej hunnit komma upp. En produktiv penna, således. Och en man, som efter flerårig er-

övergingo till katolska religionen, borttogs och förvånades, att det ännu var gällande under Gustaf III:s regering och att katoliker landsförvisats i mitten av 1800-talet. Vi talade också om den heliga Birgitta, för vilken ärkehertiginnan i synnerhet livligt intresse- rade sig och omnämnde Birgittas hus i Rom.

Ärkehertiginnan frågade mig efter den gamle vördade pastor Bernhard Stolberg, som hon trodde var död, och blev glad, när hon fick veta, att han ännu levde 85 år gammal och varje dag förrättade gudstjänsten i Norrköping. Jag berättade hur han under en hel vinter bott i oeldat rum, för att spara ihop penningar till ett kyrkbygge i Gävle. Vi talade också om Englands gamla nedärvda po- litik att uppmuntra och sätta i gång upprors- rörelser i andra länder.

Kejsarinnan undrade däröver men utan att låta undslippa sig något hårt ord i omdömet. Hon hade dock varit offer för denna engelska politik. Hade icke de värsta nidskrifter mot den unga maken och modern, som satt på kejsartronen, skrivits i England och översatts på det tiotal språk, som talades inom den österrikiska monarkien och där spritts av Englands agenter?

Så hade England i Frankrike förberett den stora franska revolutionen med nidskrifter mot franska kungliga familjen, men i syn- nerhet mot drottningen, vapensköldens öm- tåligaste lilja, som alltid måste förbli obesudlad. Vi nämnde Fersens namn, Sveriges Baillard — riddaren utan fruktan och utan tadel.

Audiensen var slut. Ärkehertiginnan räckte mig några vykort som hon bad mig tillstålla min sväger. De föreställde villa Quinta där kejsar Karl dog och villan i Lequeitio som spanjorerna givit kejsarinnan.

Jag kysste den kejsarliga handen till av- sked och uttalade mitt tack för den nåd, som blivit mig bevisad.

Tre huvudfigurer ur "Den stora rollen." T. v. Tore Svennberg, som gjorde sin *Armas Fager* "så mänskligt sann, att mannen trots sin motbjudande karaktär blir oss på något sätt sympatisk". I mit- ten Maria Schildknecht som *Fagers hustru*. T. h.: Lars Hanson, vilken som den avdankade perukmakaren "åter visade ett mästar- prov på sin individualiseringskonst". (Foto Almqvist & Preinitz).

farenhet som teaterledare i Hälsingfors fått god inblick i vad scenen kräver av sina skri- benter.

"Den stora rollen" blev därför teaterårets hittills största evenemang. Tack vare skåde- spelets ypperliga byggnad och de förstklas- siga krafter, som Dramaten satt in för upp- giftens lösande, blev kvällen en konstnärlig framgång av mindre vanliga mått — en hel- gjuten framställning, där några av våra för- nämsta sceniska konstnärer blåste liv i Runar Schildts skarpt tecknade människotyper. Äran av framgången måste tillskrivas båda parter- na, och båda parterna kunna med lika stort berättigande tillskriva sig segern, som inte blir mindre för det.

"Den stora rollen" är inget revolutions- drama. Det spelar visserligen under Finlands frihetskamp mot det röda skräckväldet, men det är ingen politiskt färgad tendensdramatik, intet försök att åskådliggöra krigets flämtan- de hets eller hatets ohyggliga brottmåls- historia. Upproret utnyttjas av författaren en- dast i syfte att konfrontera sina människor med en hård verklighet, att klä av dem allt oäkta och visa dem i deras ömkliga nakenhet. Resultatet hade blivit detsamma inför vilken annan genomgripande omvälvning som helst, en naturkatastrof, en jordbävning el. d. Då och då kommer man att tänka på Bergers "Syn- dafloden", som behandlade samma ämne fast- än på ett helt annat sätt. Ty båda pjäserna ha detta gemensamt: att plocka fram ansik- tet bakom masken, karaktären bakom åthä- vorna, hjärtat bakom paltorna. Och Runar Schildt har med hänsynslös konsekvens ge- nomfört sin idé. Därför griper stycket så oändligt mycket starkare än om vi bara fått till livs bilder ur ett grannlands blodiga hi- storia.

Armas Fager är en gammal statist, som fått avsked på grått papper från sin anställ- ning vid Hälsingfors teater. Han har egent- ligen aldrig gjort någon nytta, bara supit och skroderat och drömt att spela hjälteroller, särskilt Cyranos. Den har han t. o. m. lärt utantill i förhoppning att aktören, som kväll efter kväll utförde den, någon dag skall sjukna och Armas då få tillfälle att rycka in i hans ställe. Men hoppet gäckas, och statisten blir

aldrig annat än statist ända tills teaterledningen ger honom spar- ken. Men hans okuvliga kärlek till de tiljor, som föreställa värld- en, dör inte för det, och det är just denna barnliga hängivenhet som lägger ett försonande drag över mannens i övrigt enbart mot- bjudande karaktär. För att häm- nas och för att få tillfälle att spela sina drömda roller, går han "med folket", d. v. s. de röda. Och den Cyrano, som blev honom förme- nad att framställa på scenen, får han i stället agera i verkligheten fast knappast på det glänsande sätt, som han från början tänkt sig. Ty kriget är ingen teater. Där gälla inte orden utan handlingen, inte gesten utan hugg och slag. Och när det börjar lukta krut på all- var kommer hela hans ömkliga feghet i dagen.

Armas hustru, Wendla, innehar en liten diversehandel där paret en liten diversehandel där paret bor jämte sina båda döttrar, Elli och Hjärdis. Den förra är lätt på foten av sig, den senare håller sig mera till modern men är på samma gång varmt fästad vid en ung man, Ringman, vilken tillika med sin mor bor i samma hus. Till umgänget hör dessutom en gammal lung- siktig och avdankad teaterperukmakare, Fer- dinand Hagert. När upproret bryter ut, går denne jämte Armas över till de röda, den se- nare av övertygelse, den förra på grund av pa- rasitens instinkt att haka sig fast vid ett liv, som han tror vara starkare än sitt eget, medan Hjärdis i smyg gömmer vapen för motpar- tens räkning. Så är konflikten i full gång. När Wendla en dag besöker sin man, faller hon ett oförsiktigt yttrande om Hjärdis. Ar- mas, som redan hunnit tröttna på soldatlivet då det på intet sätt motsvarat hans högtfly- gande förväntningar, griper tillfället i flyk- ten och gör upp en plan att smita från allt- sammans. Genom att förråda sin dotters äls- skade, tror han sig med bibehållen ära kunna dra sig undan en kommendering till fronten. Ett möte i hemmet arrangeras. Men Hagert, vilkens skröpliga kropp ändå gömmer en själ av helt annan beskaffenhet än Fagers, genom- skådar den skamliga affären och genom hans ingripande blir det i stället den gamle statis- ten själv, som stupar för en revolverkula, äm- nad åt en annan. Skottet kommer i själva verket som en befrielse. Det är bara slutet på ett onyttigt liv, fullt av falska poser, lögn och feghet. Revolutionen fortskrider, men den be- rör oss inte längre. Vi ha med den som bak- grund i stället fått en inblick i några männi- sköden, vilka blott varit kuggar i det stora hjulet—öden, som inte formats vid skrivbordet utan skurits ut ur livet självt. Och att skildra människor är just teaterns stora uppgift.

Svennberg spelade Armas Fagers roll. Det måste vara en mycket svår uppgift att göra denna typ så mänskligt sann, att mannen trots sin motbjudande karaktär ändå blir oss på något sätt sympatisk. Fullt riktigt hade skådespelaren därför tagit vara på de få stänk av humor, som rollen bjuder på, och betonade också i särskilt hög grad det enda försonande draget i Armas blötdjurskaraktär: den barn- ligt naiva kärleken till teatern. Det var både något rörande och sorglustigt över den skro-

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

SVERIGE HAR FÅTT NY UTRIKESminister och kvinnorna runt om i landet äro säkert otåligt intresserade att få veta någont om hans maka, hon som kommer att intaga den framskjutna ställning inom samhället, som nu en gång åtföljer makens viktiga och ansvarsfulla värv. En av de sista härskarinnorna i det gamla utrikesministerhotellet vid Blasieholmstorg hade såsom författarinna redan tidigt tillhört offentligheten. Olga Marks v. Würtemberg har däremot främst ägnat sig åt hemmets vård, och endast i det tysta i mån av tid och tillfälle ställt sina krafter i välgörenhetens tjänst, alltid med den lilla reservationen, att få arbeta utan att synas.

Att den unga, oerfarna, tidigt moderlösa, av en preussisk guvernant hårt och strängt uppfostrade flickan vid knappt 18 års ålder kom till Sverige berodde på en ren tillfällighet. Vid faderns oväntade frånfälle måste det stora hemmet i Livorno upplösas och hon kom då att tillbringa ett år hos sin gamle lärare M. Nicati i Florens, vars svenska maka, (född Tham), fattade en moderlig tillgivenhet för henne och övertalade henne att följa med till sagolandet i Norden.

För att med några ord presentera vår nya statsrådinna dröja vi först vid hennes familj i Livorno, där farfadern, som vid unga år utvandrat dit (det på den tiden österrikiska Toscana) från Brünn i Österrike, snart blev en av stadens mest framstående män. Han var både stor affärs- och bankman och en av initiativtagarna till de första toscanska järnvägarna. Farmodern härstammade från en fransk, calvinistisk familj, bosatt i Schweiz i det då franska Genève. På modernet härstammar Olga M. v. W. från en känd toscansk släkt, Orsini, inom parentes samma släkt som f. d. italienska ministern i Stockholm, Luca Orsini Baroni tillhörde.

Musiken spelade en stor roll i den unga Olgas liv. Noter kunde hon läsa långt in-

derande Cyrano i kretsen av sina röda dryckesbröder, som med sabeln i högsta hugg vrålar "Vi äro gascognare alla", men som sjunker ihop som en sprängd ballong när första skottet smäller i rummet bredvid. Till en lång rad av liknande skapelser kan skådespelaren även lägga denna såsom en av de yppersta. Hans är även förtjänsten av den utmärkta regien, naturtrogen in i minsta detalj. Det är skada att vi, på grund av teaterchefens övriga göromål, numera så sällan få se honom på scenen.

Mot allt det oäkta hos Fager har författaren ställt hans hustru. Hon är den strävsamma, bottenärliga kvinnan, som försöker hålla hemmet samman när det knakar i fogarna, men som slutligen måste böja sig under ödets hårda slag. Här hade Maria Schildknecht tillfälle att visa, med vilka rika resurser hon i själva verket sitter inne. Allt var äkta i denna framställning, från mask och åtbörder till röst och tonfall. Med små medel vann hon stora mål. Och bakom de enkla replikerna förnam man hur ett hjärta led och skälvde i outhärlig ångest. Det var en skapelse, som sent skall glömmas.

Friherrinnan Marks v. Würtemberg.

nan bokstäverna, och piano spelade hon redan vid 5 års ålder. Kärleken till musiken fyller henne än i dag och Beethoven har förblivit hennes idol. Olga Koczian — så löd hennes flicknamn — var emellertid en mångsidigt intresserad och begåvad ung dam. Redan som 12-åring talade hon både tyska och franska lika flytande som sitt modersmål, italienskan.

I Stockholm träffade hon sedermera sin blivande make, i friherrinnan Lalli Marks von Würtemberg, född Lagervalls hem. Överallt i Sverige möttes den unga, livliga sydländskan med öppna armar, och det dröjde ej länge förrän hon lärde sig älska och beundra vårt land. Väl tycktes henne i början höstarna ruskiga och våta, vårarna gråa och långa, somrarna alltför korta och människorna ej så sällan stela och högtidliga, men på djupet fann hon likväl hos svenskarna något oemotståndligt, något präktigt och hederligt, detta som varje utlänning alltid förr eller senare lär sig värdera hos oss. Hon började känna det trivsamt och behagligt, och gärna återvände även hon från sina resor i de gamla hemtrakterna till sitt nya fädernesland.

Detsamma kan sägas om Lars Hansons Hagert. Skådespelaren visade åter ett mästarprov på sin förbluffande individualiseringskonst. Denne avdankade teaterperukmakare med sin av lungrot undergrävd hälsa, sitt stripiga hår, sina ihåliga kinder, sina kattlika rörelser och sin kraxande stämma, blev en typ som etsar sig i minnet. Särskilt i sista akten när han liksom slår sina klor i Armas, var han hemsk som det onda samvetet självt.

Karin Molander fann i en viktig biroll många äkta och rörande uttryck för den trohjärtade Hjärdis — särskilt scenen med modern spelades med övertygande innerlighet — och Ellen Borlander gjorde sin småborgerliga fru Rinman korrekt. Över den andra dottern, Elli, kunde det ha varit mer fart och smidighet.

Det blev en stor framgång både för författaren och teatern. Vi hälsa med glädje fler alster av den sympatiska finländarens penna välkomna liksom varje annat utslag av ökat kulturellt utbyte och förståelse de båda länderna emellan.

*

Ehuru någont post festum vill anmälaren än-

Hennes håg för omvårdnad av sjuka eller barn gjorde, att hon, då hon år 1919 åtföljde sin make på en tjänsteresa till Frankrike, inträdde som undersköterska vid Invalidsjukhuset i Paris, där hon tillbragte ett par av sitt livs lyckligaste månader i uppoffrande arbete för krigsinvaliderna. Här arbetade hon från juni—augusti, mitt under strejktiden och i den prövande sommarvarmen.

Olga Marks von Würtemberg, har alltsedan svenska Rädda Barnen startade sitt arbete, hört till dess trogna stamtrupp, och det behövdes endast en liten påringning, för att kalla henne till arbetet. Hon ville ej på sammanträden prata bort tid, men hon stod gärna långa timmar nere i packrummen, sorterande linne och kläder, eller hjälpte till med försäljning av varor, vid basarer och dylikt. Där kunde hon utveckla hela sin sydländska älskvärdhet och övertalningsförmåga, för att animera köplusten och få folk att handla ett arbete från Tyskland, Ryssland, Österrike eller Ungern.

Som den praktiska kvinna hon är, läser Olga Marks helst de böcker som skildra livet och de levande människorna, biografier, och gärna även då och då en fransk roman. Allt husligt arbete roar henne mycket. Med övertygelse säger hon sig finna en påfallande likhet mellan svenska och italienska språken och därför kunde också svenskan som knappast någont annat språk bli hennes andra modersmål.

I vänkretsen har hon ofta talat för enklare umgängesformer, mindre mat och mindre ceremonier! I den officiella ställning hon nu intar, har hon förvisso en mission att fylla i vårt land. Hon kan bli ett föredöme, kan måhända lära oss att vara mindre kritiska mot varandra, att göra livet lättare för varandra och hon kan bringa oss en fläkt från söderns varmare och gladare nejder.

—IE.

då ej underlåta att helt kort omnämna Komediteaterns nuvarande program.

Gandera's lustspel, "Hjärter är trumf", hör till den slags franska dramatik, som utan att vara allt för vågad ändå är genomrolig. Stycket är skickligt gjort, välgörande fritt från longörer eller allt för billiga farstrick. Tack vare fruarna Eklund och Appelberg, den förra med sin välkända charm och intagande apparition, den senare med en rikhaltig arsenal av bred parvenyhumor, har pjäsen fått ett utmärkt framförande, till vilket även direktörens avmätta, sympatiskt dämpade spel väsentligt bidrager. Men teatern gjorde bestämt klokt i att skaffa sig en mera försigkommen herre i förste-älskar-facket.

Den, som vill skratta bort en kväll, bör emellertid gå och lära sig av fru Eklund hur korten skola skötas när hjärter är trumf. Och vem har inte lust med det i dessa mörka tider?

Crewes

CAP Kakao

lämnar ingen bottenåtsats, är mycket god, dessutom dryg och billig.

»K

JUNGFRUNS JULKLAPP FÖRR I VÄRLDEN

GLIMTAR FRÅN DEN TID, DÅ »JUNGFRU» VAR EN HEDERSTITEL.

EN JUNGFRUS TILLVARO FÖR 60 à 70 år sedan var helt strävsam, bra mycket strävsammare än nu för tiden, det måste erkännas, men den hade ändå en hel del angenäma sidor. I ett stort hem på landet med många tjänare gick det sålunda livligt och muntert till i köksavdelningen, i vävkammaren, i visthusboden; bemötandet från herrskapets sida var vänligt, ja, förtroligt — tjänstefolket behandlades lika litet som »maskiner» då som nu, kanske mindre...

Lönen var inte stor. Tjugu kronor i årslön skulle förefalla ett modärnt hembiträde som ett dåligt skämt. Men vad skulle de spendera pengar på? Det var ont om frestelser till nöjen och flärd — med den tidens brist på kommunikationer sutto de faktiskt fast på landet som i en liten ask. Av kläder fingo de det mesta av herrskapet, dels till julen, dels alltemellanåt under året. Låt oss höra vad som bestods i julklapp: ett stycke väv till några linnen, ull till strumpor, tyg till ett par bomullsklänningar, ett par skor, och så kanske en slant på köpet — 5 kronor på sin höjd — att öka ut garderoben med.

En jul på landet i gamla dagar, det var stämning i den, och inte bara för herrskapet. Fru Lotten av Edholm, änka efter Carl XV:s livmedikus, kan berätta där-om:

»Jag minns det stora ögonblicket före julklappsutdelningen. Vi samlades allihop, far, mor, gäster, vi barn och tjänare i »gröna kabinettet». Far spelade upp en marsch på sin fiol och i takt med musiken tågade vi i en lång rad in i matsalen, där julborden stodo dukade och där gårdens underlydande med barn och blomma kantade väggarna. De hade kommit för att titta på ståten och ta i hand och önska god jul

Denna Mignon, fru Karin Rydqvist-Alfheim, fröjdade jämte sina medspelare bortåt 1200 skolbarn ur Stockholms-skolorna vid den ungdomsföreställning som genom Idun var anordnad på Operan den 16 d:s. Nya ungdomsföreställningar komma att genom Idun anordnas under spelårets lopp. (Foto Holmén.)

— och det var ett väldigt handtagande med vänliga och roliga frågor och påsar med nam-nam åt barnen. När detta främmande hade gått, blev det tjänarnes tur att få sitt: de tågade i väg till sina regioner, där dukade julklappsbord väntade också dem.

Nöjen hade de ofta i gemenskap med oss. När husets ungdom i helgen spelade teaterpjäser, voro betjänten och husjungfrun ej sällan med och spelade grevar och grevinnor och annat fint folk precis som vi. Och blev det fråga om en utflykt i det gröna satte vi oss alla huller om buller

på en stor flakvagn, belagd med madrasser och lövprydd. Och när det skulle dukas upp i gröngräset voro tjänarne visst inte ensamma om bestyren, vi barn hjälpte till lika ivrigt, och de hade samma nöje av utflykten som vi. Vi kallade dem i namn och de kallade oss i namn — jag tror närapå tills vi voro vuxna. Endast kokerskan titulerades jungfrun, det räknades som en hederstitel

Vävning! Om det inte rent av var ett nöje, så hörde det i alla fall till de trevliga bestyren. Så snart flickorna voro färdiga med sina ordinarie sysslor, satte de sig i vävstolen och läto skytteln gå. Det blev lakan, handdukar, servietter och annat. Jag får lust att i detta sammanhang berätta om en bordduk, som jag har i min ägo, och vartill min mormor spann linet; det sändes sedan till Paris att vävas där, då det på den tiden i Sverige inte fanns vävstolar med tillräcklig bredd. Resultatet blev en utomordentlig vacker duk, vävd i stjärnmönster, som beundrades allmänt. Ej långt från vårt Edeby låg en gård, som hette Lindholm och ägdes av en brukspatron v. Celsing. Och när konungen kom på lantbruksmöte till orten, hände det att man skickade bud från Lindholm till Edeby och anhöll att få låna »stjärnduken».

Dessutom hade tjänarna små bjudningar för sina bekanta i köket, varvid det visst inte snålades med välfägnaden. En roman då och då i sängen en kväll fullbordade »nöjenas rad» —. Att läsa tidningar hade de ingen vana vid eller smak för. I det fallet ha nutidens jungfrur ett försteg...

Säkert är, att det fanns värme, tillgivenhet och litet mindre egoism än nu i förhållandet mellan herrskap och tjänstfolk fordomdags!

Fru Hedwig Meyerhof med sina tre barn.

DET VACKRA PORTRÄTT, SOM pryder detta nummers omslagssida, fick Iduns korrespondent vid ett personligt besök hon Nobelpristagaren i medicin prof. Otto Meyerhof i Kiel. Fru Hedwig Meyerhof, en 30-årig dam, förenar i sin

En tysk Nobelpristagares hustru och arbetskamrat.

person en sjäfull skönhet med intelligens och mild moderlighet, och det är en förtjusande tavla att se denna vackra tyska mor, omgiven av de älskliga barnen. I början något skygg inför den uppmärksamhet som plötsligt riktats på henne lämnar Nobelpristagarens maka några upplysningar om makarnas gångna liv. Fru Meyerhof, som är född i Köln, kom efter slutad skolgång till Heidelbergs universitet 1908 för att studera matematik och fysik. Det var där hon lärde känna sin nuvarande man. Krigsåret 1914 gifte de sig, och den unga frun hade då studerat flera terminer i München, Berlin och Göttingen. Äktenskapet ingicks alltså under för Tyskland mycket allvarliga förhållanden, och redan som helt nygift var fru Meyerhof sköterska i Röda Korsets tjänst. — Nu sedan jag fått mina tre barn, slutar fru Meyerhof med en öm blick åt barnkammaren till, tar mina husliga plikter mig helt i anspråk. Därför har jag tyvärr icke kunnat aktivt hjälpa min man i hans

Nobelpristagaren i medicin professor O. Meyerhof.

arbete. Att min man fick Nobelpriset har naturligtvis varit en stor glädje både för oss personligen och i vår egenskap av tyska medborgare.

FILIALER I GÖTEBORG · MALMÖ · UPSALA · ÖREBRO · ESKILSTUNA · SUNDSVALL ·

JÖNKÖPING · KARLSHAMN · SKÖFDE · STOCKHOLM · DROTNINGGATAN 6

Utomlands ha de eleganta hästecipagen börjat komma på modet vid promenadåkning samt åkning till bröllop, visiter, middagar m. m. Obs! Eu landå ändras på en minut från öppen till heltäckt efter önskan
Namnanrop: FREYS HYRVERK.
Kungl. Hovlev.

S A L T A P R O N O B I S

EN VARIATION. AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

— DANSERSKAN ÄR MYCKET sorgsen, min moder. Hon sitter med huvudet i händerna. Hon ser ut i tomma rymden. Det är förfärligt att se det. Jag har försökt att få henne att be, moder, men den stackars flickan vet icke hur, hon har ingen tro. Hon vägrar till och med att bikta sig. Hon är en hedning — en fullkomlig hedning. Vad kan man göra för henne, moder — för att muntra upp henne litet under dessa timmar? Jag har försökt att få henne att berätta om sitt liv. Hon svarar inte. Hon sitter och ser hela tiden ut i tomma rymden. Det skär mig så i hjärtat att se henne. Finns det ingenting man kan göra för att trösta henne litet, innan hon dör? Att dö så ung — så full av liv, för henne, som inte har någon tro? Att bli skjuten — så ung, så vacker, men det är förfärligt, moder!

Den lilla åldriga nunnan lyfte händerna och lade dem i kors över det gråklädda bröstet. Hennes ögon, som voro bruna och milda, sågo upp och rådfrågade ansiktet framför henne, som var vaxblekt under doket och det släta grå håret. Rak, mager, liksom kroppslös under den grå och vita dräkten, stod abedissan och funderade. Spionen, som hon fått i sin vård, var en danserska med zigenarblod, påstods det — eller var det moriskt? — som hade lockat hemligheter ur sin älskare, den franske sjöofficeren, och sålt dem till tyskarna i Spanien. Inför rätta sade de, att det inte var något tvivel om saken. Och de hade fört henne till klostret med orden: — »Behåll henne här till den femtonde. Hon har det bättre hos er än i fängelset.» Att bli skjuten — en kvinna! Det kom en att rysa! Och ändå — det var krig! Det var för Frankrike!

Och medan abedissan såg ned på den lilla åldriga systemen, svarade abedissan:

— Vi få se, min dotter. För mig till hennes cell.

De gingo sakta in. Danserskan satt på sängen. Det fanns ingen färg i hennes hud utom den saffran, som stänkts dit av det orientaliska blodet. Ansiktet var ovalt, ögonbrynen litet sneda, det svarta håret bildade ett upp och nedvänt V på hennes panna, läpparna, sensuella men finskurna, visade en glimt av tänder. Armarna voro korslagda liksom för att pressa ihop elden inom hennes smidiga kropp. Ögonen, som hade Malagavinets färg, blickade genom och bortom de vitmenade väggarna, genom och bortom de besökande liksom ögonen på en inburad leopard.

Abedissan sade:

— Vad kunna vi göra för dig min dotter?

Danserskan ryckte på axlarna.

— Du lider, min dotter. De säga, att du inte vill be. Det är skada.

Danserskans flyktiga leende hade ljuvheten i något som man smakar, en yppig melodi, en lång kyss. Hon skakade på huvudet.

— Man vill inte säga något som oroar dig, min dotter, man känner medlidande med din smärta. Man förstår. Finns det någon bok du ville läsa, något vin du skulle

John Galsworthy fick alltså inte nu heller Nobelpriset, utan i stället blev den lycklige en annan representant för den engelskspråkiga litteraturen. Men det är Galsworthy, som har hedersplatsen i det svenska folkets gunst. Vi återge här en graciös och luftig liten novell, fullt värdig de stora Forsyte-romanernas författare.

tycka om, med ett ord, något som kunde förströ dig litet?

Danserskan knäppte händerna bakom

Årets Nobelpristagare i litteratur, irländaren William Butler Yeats.

Ett litet prov på hans diktning återges här nedan i översättning för Idun.

När löven falla.

*Höst ligger tung över bladen som
falla*

*och tung över mössen i ladans
vrår.*

*Gult lyser rönnarnas löv utåt
vägen*

*och smultronens stånd uti skogens
snår.*

*Timmen, då kärleken falnar, är
inne,*

*och själen är sliten och rövad sin
glans.*

*Förrn lidelsens årstid har flytt, låt
oss skiljas*

*— en kyss blott, en tår på din
ögonfrans.*

nacken. Rörelsen var skön, buktande. Det kom en svag färg på abedissans vaxbleka kinder.

— Skulle du gärna vilja dansa för oss, min dotter? — Över danserskans ansikte kom leendet åter och försvann icke mer.

— Gärna. Det skulle bereda mig glädje, madame.

— Det är bra! Dina dräkter skola hämtas. I kväll i refektoriet efter måltiden. Om du önskar musik, kan man sätta in ett piano. Syster Mathilde är mycket musikalisk.

— Musik — några enkla danser. Madame, får jag röka?

— Ja visst, min dotter. Jag skall ha med mig cigaretter.

Danserskan sträckte fram handen. Mellan sina egna tunna händer kände abedissan dess smidiga värme. I morgon skulle den vara kall och stel.

— Au revoir då, min dotter...

»Danserskan skall dansa för oss!» Detta var budskapet. Man bidade, förväntansfull som på ett underverk. Man satte in pianot, skaffade noter, satte sig att äta aftonvardens, viskande. Så besynnerligt! Vilket intrång! Vilka små glada minnenas andar! Ah, vilken dramatisk, underbar händelse! Snart var måltiden förbi, borden dukades av och flyttades undan. Invid väggen på de långa bänkarna väntade sextio gråa gestalter med vita dok, i mitten satt abedissan, vid pianot syster Mathilde. Den lilla åldriga systemen kom först, sedan längs det långa vitmenade refektoriet kom danserskan med svävande steg långsamt gående över det mörka ekgolvet. Varje huvud var vänt, endast abedissan satt orörlig. Bara det inte satte några idéer i en del tanklösa huvud!

Danserskan var klädd i en yvig svart sidenkjol, hon hade skor och strumpor i silverfärg, kring midjan hade hon ett brett åtsittande nät av guldtyg, över bysten stramt åtsittande silvertyg med draperade svarta spetsar. Armarna voro bara, en röd blomma satt på ena sidan i hennes svarta hår, hon höll i handen en solfjäder i svart och elfenben. På läpparna hade hon lagt en smula rött, kring ögonen litet svart, det pudrade ansiktet var som en mask. Hon stod alldeles i mitten, med nedslagna ögon. Syster Mathilde började spela. Danserskan lyfte sin solfjäder. I denna spanska dans rörde hon sig knappast från den plats där hon stod, sviktande, skälvande, snurrande, balancerande, men hennes ögon sköto av pilar till det ena efter det andra av den långa raden ansikten, där så många känslor syntes uttrycka — nyfikenhet och tvivel, nöje, blyghet, fasa, medlidande. Syster Mathilde slutade spela. Ett litet sorl uppstod utmed nunnornas rad, och danserskan log. Syster Mathilde började åter spela. Ett ögonblick lyssnade danserskan liksom för att uppfånga rytmen i en musik, som var henne främmande, så rörde sig hennes fötter, läpparna öppnades, hon var ljuv och glad och liksom en fjärlig utan bekymmer, och på åskådarnas ansikten syntes leenden, och det undslapp dem små viskingar av nöje. (Forts. nästa sida.)

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

SVENSKA KVINNOR HÄLSA KRONPRINSESSAN

I det underdåniga välkommen med vilket vi mottaga Eders Kunglig Höghet, Sveriges kronprinsessa, inlägga vi en varm förhoppning, att Ni måtte finna ett hem i Edert nya land, vårt fosterland.

Stina Mörner.
Landshövdingka i Hallands län.

Till det hängivna välkommen, som från våra landamären strömmar Eders Kunglig Höghet till mötes, ville jag bedja få lägga en vördsam önskan och förhoppning att Eders Kunglig Höghet måtte i en varm omtanke innesluta de fattiga blinda i vårt land.

Sandra Unger.
Landshövdingka i Värmlands län.

Min önskan är att vår nya kronprinsessa städse må åtnjuta hälsa och krafter vid uppfyllandet av de mångahanda plikter som förestå ej minst till lindrande av lidande och nöd.

Anna Falk.
Landshövdingka i Kalmar län.

Från den gamla Vasaborgen på branten ovan Fyrisåns strand, från Uppsala, ungdomens och minnenas stad, sändes Eders Kunglig Höghet en innerlig välkomsthälsning.

Här inom dessa murar, där i förgångna dagar flere av Sveriges konungar tillbragt betydelsefulla tider av sitt liv, här i denna stad, i denna nejd, andas luften minnen av forna tiders storhet, minnen av ädel bragd, av ädla djupa tankar.

Abedissan satt utan att röra sig, med läpparna hoppessade och fingrarna flätade in i varandra. Bilder från hennes flydda liv sprungo oupphörligt fram och föllo ned igen liksom figurerna på en besynnerlig gammal speldosa. Hon mindes sin älskade, som blivit dödad i fransk-tyska kriget, hur hon gått i kloster för så länge sedan. Denna gestalt från den hedniska världen, med den röda blomman i sitt svarta hår, den pudrade ansiktet, de smäktande ögonen, väckte en längtan efter hennes egna glada pulsslag, innan de tycktes dö bort, och hon förde dem till kyrkan för att begrava dem.

Musiken upphörde, började igen. Nu var det en habañera, som väckte minnen om dessa pulsslag, sedan de voro begravna, — hemlighetsfulla, bultande, dystra. Abedissan vände huvudet till höger och vänster. Hade det varit klokt av henne? Så många tanklösa hjärnor, så många unga hjärtan? Och ändå, hur kunde hon låta bli att lugna den stackars hedniska flickans sista dystra timmar — timmarna voro så få! Hon var lycklig, då hon dansade. Ja, hon var lycklig! Vilken makt! Och vilken hängivenhet! Den var skrämmande. Hon höll varje öga — till och med syster Louises ögon — höll dem som en orm håller en kanins ögon. Abedissan nästan log. Den stackars syster Louise! Och så, alldeles bakom detta ansikte, fyllt av fascinerad fasa, såg hon den unga syster Marie. Så barnet stirrade — vilka ögon, vilka läppar, Syster Marie — så ung, nyss tjugo — hennes fästman hade blivit dödad i kriget — varit död bara ett år! Syster Marie — den vackraste i hela klostret! Hennes händer — så hårt de tycktes hoppessade i hennes knä! Och — ja, ja, det var på syster Marie som danserskan såg,

Med denna rad goda önskningar till kronprinsessan Louise fullständigas den hyllning, som svenska kvinnor genom Idun komma att frambära till henne i en textad adress.

Må Eders Kunglig Höghet en gång finna något av Sveriges stolta gamla historia här strömma Eder till mötes, och må känslan av vad Sverige har att minnas bli en bärande kraft för den unga Furstinna, som nu går att knyta ännu en länk till den kedja av höga, kärleksfulla gärningar, som Sveriges ädla Furstinnor skänkt sitt nya fosterland.

Agnes Hammar skjöld.
Landshövdingka i Uppsala län.

Från höga Norden häruppe ber jag att få bringa kronprinsessan Louise en varmt känd välkomsthälsning till Sverige. I denna hälsning lägger jag en lika varm önskan om lycka. Lyckan är skiftande, varaktigast under arbete för andra, för de behövande, för dem, som bo i ödemarkens hyddor. Det är ofta där, som man vinner den frid och ro, som är Guds kärleks skönaste gåva.

Bertha Ringstrand.
Landshövdingka i Västerbottens län.

det var för syster Marie som hon svängde och vred dessa smidiga lemmar! För syster Marie kom och gick det egendomliga ljuva leendet på dessa bedårande läppar. I dans efter dans — liksom ett bi vid en älsklings-

Fru Sigrid Hagströmer, den nya landshövdingkan i Blekinge.

Fru Sigrid Hagströmer, som efterträder grevinnan Louise Wachtmeister som landshövdingka i Blekinge län, är infödd stockholmska. Hon är dotter till den framstående vetenskapsmannen och läkaren professor P. J. Wissing och hans efterlämnade maka, född Benedicks. Sitt första intryck av "Sveriges trädgård" fick hon, då hon i dessa dagar besökte Karlskrona residens för att förbereda flytningen dit, som sker i april. Vid sidan av sina plikter mot man och tre söner har fru Hagströmer haft tid övrig att i gärning visa sitt filantropiska och sociala intresse. — Således var bland annat hon en av de damer, som i julas startade "Vita Julstjärnan", varav inkomsten tillföll nödlidande i Norrland.

Många tankar gå i dessa dagar från allt Sveriges folk till vår Kronprinsessa till-önskande Henne ett varmt och innerligt välkommen, tillönskande Henne all glädje, trevnad och lycka i det nya fosterlandet.

Till de varma välkomsthälsningarna äro bundna en mångfald förhoppningar av skiftande art.

Må det tillåtas mig att å Blekinge kvinnors vägnar giva uttryck åt en bland de många förhoppningarna:

Att Hertiginnan av Skåne, som i sitt hertigdöme förvisso kommer att få göra nära bekantskap med och lära sig högt skatta den framstående skånska hemslöjden, även måtte visa sitt höga intresse för grannprovinsen Blekinges hemslöjd, som även den är väl värd allt beaktande.

Louise Wachtmeister.
Landshövdingka i Blekinge län.

En varm önskan att Sveriges kronprinsessa måtte vandra en väg lika solbelyst som de stora vidderna och fjällen under Norrbottens sommar.

Ingegerd Beskow.
Landshövdingka i Norrbottens län.

Var välkommen Eders Kunglig Höghet till vårt tusenåriga rike. Var välkommen som kulturell medarbetare. Var välkommen att dela med vårt avhållna kungahus svenska folkets trofasta tillgivenhet.

Carin Wästberg.
Föreningen Handarbetets Vänners verkst. chef.

blomma — tycktes danserskan klänga fast vid syster Marie. Och abedissan tänkte: »Har jag gjort ett barmhärtighetsverk eller ett djävulens verk?»

Tätt utmed nunnornas rader svävade danserskan förbi, hennes ögon glödde, hennes ansikte var stolt. En blick slog ned på syster Marie, ett lätt slag med solfjädern, en slängkyss — Gracias, Señoras! Adios!

Och med svävande gång som hon kommit gled hon bort över det mörka golvet, och den åldriga lilla system följde efter.

Ett suckande ljud steg upp från nunnornas långa rad, och — ja — en snyftning! — Gå till era rum, mina döttrar! Syster Marie! — Den unga nunnan kom fram, hon hade tårar i ögonen.

— Syster Marie, bed att denna stackars själs synden måtte bli förlättna. Ja, ja, mitt barn, det är sorgligt. Gå till era rum och be!

Med vilket behag detta barn gick! Hon hade också denna lemmarnas skönhet, och abedissan suckade...

Morgon, kall och grå, ett stänk av snö på marken. De hämtade danserskan under mässan. Sedan ett ljud av bösskott! Med darrande läppar bad abedissan för själen, som dansade inför Gud...

På kvällen letade man efter syster Marie men kunde icke finna henne. Efter två dagar kom ett brev.

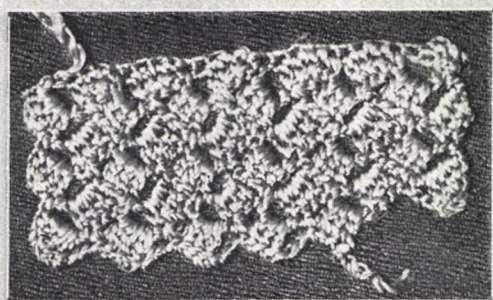
»Förlåt mig, min moder. Jag har återvänt till livet.
Marie.»

Liv ut ur döden! Abedissan satt helt stilla. Skepnader från det förgångna smögo sig åter fram, och danserskans ansikte med den röda blomman i håret, de svarta, smäktande ögonen, läpparna, som rördes av ett flyende finger, upplöstes i en kyss!

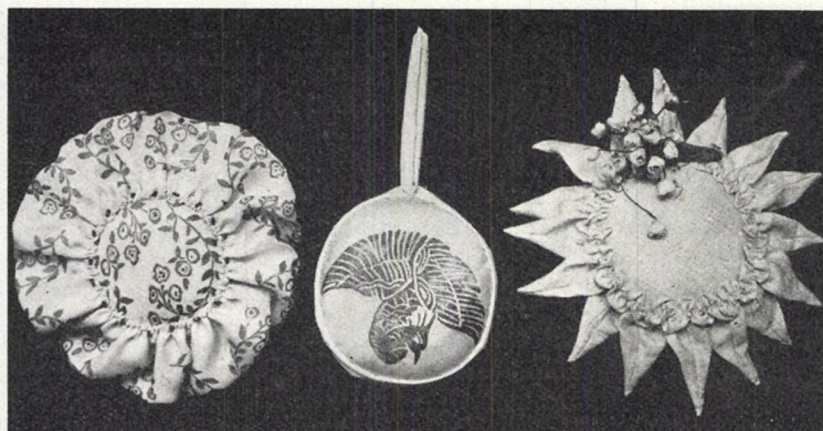
PÄLSVÄRK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B · GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

Till vänster: Virkad skolvante, utförd med kedjemaskor. — T. h.: Detalj av korgvirkning, som lämpar sig särskilt väl till scarfs.

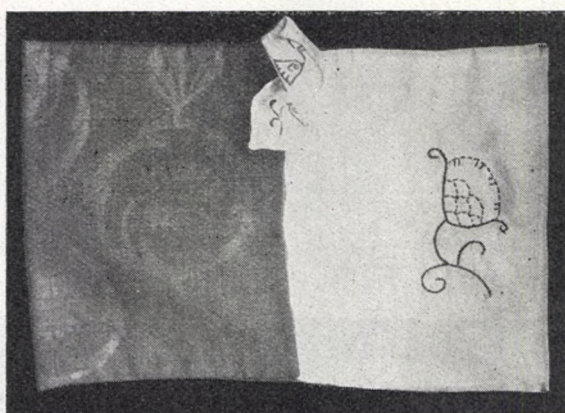
Tre originella toalettdynor av vackra sidenrester.

HUR HA VI DET NU MED JULklapparna? Det är kanske på tiden, att vi ta oss an dem på allvar för att inte få arbeta ut oss i sista stunden eller kanske få presentera dem halvfärdiga. Men det är inte så lätt att hitta på något, som passar, och som vi själva kunna utföra. Här nedan ett par förslag till julklappar, som nog kunna ha utsikt att bli välkomna och som vi kunna försöka oss på, såvida vi inte redan bestämt oss för något annat från Iduns trevliga handarbetsidor under årets lopp.

Till lillasyster, som nu är en liten skolflicka, virka vi kanske ett par stiliga varma vantar sådana som på bilden här. Om vi göra dem efter beskrivningen med kedjemaskor hela vägen bli de tät och fasta, så att hon inte fryser om fingrarna, då hon bär skolböckerna.

Till material ta vi vanligt 4-trådigt ullgarn. 60 à 70 gram räcka gott till, och till bården och tofsarne leta vi fram någon rest från garnasken. Vanten på bilden är mörkgrå och garneringen orange-färgad. Lägg upp helt löst 50 luftmaskor (l) och fäst ihop till en ring. *Varv 1:* 1 fast maska (fm) i varje maska runt om. *Varv 2—10* virkas med en kedjemaska (km) i varje m. Kedjemaskan göres på så sätt, att virkkroken föres under endast främre tråden av maskan, tråden hämtas, drages igenom båda öglorna på nålen. Detta ger virkningen dess utseende av tät stickning. Virka hela tiden mycket löst och använd en grov virknål. *Varv 11:* Här göres hålraden för snodden med 1 stolpe (st) i varannan m. med 1 l, emellan. Tag här i båda tråderna av maskan och virka hårdare. *Varv 12—18* lika med de 10 första. *Varv 19:* Tumhålet, 6 l. tag i 7:de m. och fortsätt runt om vanten 12 ggr. till. *Varv 32:* 2 km, därefter virkas 2 km ihop till en, 17 km, åter en hoptagning, 4 km, tag ihop 2, 17 km, tag ihop 2, 2 km. *Varv 33:* 2 km, hoptagning (ht) 15 km, ht, 4 km, ht, 15 km, ht, 2 km. På samma sätt fortsättes hoptagningen så att de mellanliggande km minskas med 2 för varje varv. När vi så komma till det 41 varvet ser det ut så här: Ht, ht, 1 km, ht, ht, 1 km. De återstående sys till samman. *Tummen.* Fäst på tråden vid tumhålet och virka km i varje m runt hålet jämte en extra vid varje sida alltså 14 km. Gör 8 varv och tag därefter ihop på följande sätt: *Varv 9:* 6 km, ht, 6 km, ht. *Varv 10:* 5 km, ht, 5 km, ht o. s. v. tills de sista sys samman. Garneringen i kanten börjas med en fm i varje mellanrum mellan maskorna i första varvet. Därefter 3 varv med km som förut i vanten. *Varv 4:* 1 km i varje av de följande 4 mellanrummen, picot av 3 l. i nästa o. s. v. varvet ut. Snodden är virkad på följande sätt: Luftmaskor till önskad längd, tag tillbaka med 1 fm i 6:te m. från nålen. Därefter 5 l. 1 fm 5 ggr i samma m. Detta blir den lilla blomman, som avslutar snodden. Fortsätt med km utefter hela längden av de upplagda m, träd in snodden och virka dit blomman i andra ändan och fäst tråden.

Kanske en lång varm scarf i samma färg som vantarna icke skulle vara så ovälkommen. Här skall jag ge beskrivning på en trevlig sorts virkning, som går fort att göra, och som blir på samma gång tät och fyllig. Den kallas korgvirkning och går till så här.

Näsduksetui med vadderingen maskerad genom en genombroderad blomma i fodret.

För en scarf som man vill ha ungefär 35 cm. bred lägges upp 66 luftmaskor (l). Vänd och gör en stolpe (st) i 3:dje m. från nålen, 1 st. i nästa m, 3 l som fästas med 1 fm i nästa m och * 1 st i vardera av de 3 följande m, 3 l, 1 fm i nästa m, * upprepa från * till * varvet ut, vilket då skall utgöra 16 block. Jag har alltså slutat varvet med 3 l. och 1 fm. Nu vänder jag och gör först 1 fm i det hål som bildats av de sista 3 l, gör därefter 3 l. och fäster dem med 1 fm i den första stolpen av blocket, därefter 3 st. i nästa hål (av 3 l.) o. s. v. varvet ut. Alla varv äro lika med detta, sluta med 3 l. och 1 fm och börja med 1 fm. Virka ett litet prov för att komma in i mönstret. Scarfen kan göras av jumpersilke såsom provet, om man vill, men tar sig också präktig ut i vanligt 4-trådigt ullgarn. På lämplig höjd virkas in ett par ränder av en annan färg och bägge färgerna användas till fransen som knytes på till sist.

En trevlig papperskorg av kretong för flickrum.

Det här var nu ett par mycket förståndiga och praktiska julklappar, men undras om inte storsyster skulle sätta mera värde på en liten elegant toalettdyna. Vi kunna med några väl valda rester ur sidenlappasken få ihop en riktigt söt och originell sådan, och den är heller icke svår att göra. På samma gång passa vi på att leta rätt på ett par vackra lappar, som passa till det lilla näsduksetuiet. Det blir nog en välkommen klapp åt den som får den.

Till nåldynan behöva vi dessutom en liten bit grovt vitt bomullstyck, av vilket vi på maskin sy ihop en rund påse, så stor som vi vilja ha dynan. Den fylla vi och packa hårt med vetekli och syr ihop den fullständigt. Vill jag nu att storsysters nålar icke skola rosta, så lägger jag ovanpå den första dynan en annan platt, som är fylld med järnfilspån och syr den fast runt om och övergår därefter till själva utstyrseln. På våra bilder se vi tre olika idéer. Alla ha det gemensamt att de först klädas med siden både över och under och att detta sys nätt fast omkring kanten. Den med flikarne är den mest besvärliga, då varje flik måste göras var för sig. Klipp rättvinkliga tresnibbar och sy ihop dem på maskin. Vräng dem, pressa sömmen, men inte kanterna och fäst dem på sin plats något rynkade. Fästningen döljes av en smal rynkad, dubbelviken slå, och som krona på verket fästa vi dit en klunga rosenknoppar. De andra två dynorna kunna nästan beskriva sig själva i all sin enkelhet. Jag vill bara förutskicka, att puffen omkring den ena göres av ett rakt stycke siden omkr. 15 cm. brett och en halv gång så långt som dynans omkrets. Med litet händighet kunna vi av några smårester av tyll, chiffon och en och annan konstgjord blomma åstadkomma förtjusande småsaker i samma stil. Näsduksetuiet är som synes mycket enkelt gjort fastän det verkar mycket chic med sin lilla dekorativt trädde blomma, som binder ihop japonfodret med det mjuka vaddunderlaget.

OLGA NYBLOM.

En trevlig 6-kantig papperskorg för flick- och gästrum kan man lätt göra själv, om man har bland sina gömmor eller köper en bit blommig kretong 80 cm. bred och 42 cm. lång plus en bit till botten 28 cm. i fyrkant. Till foder köpes lika mycket enfärgat tyg. Dessutom behövs 6 st. pappskivor 12x30 cm. samt en 6-kantig pappbit till botten 26 cm. tvärs över från (Forts. sid. 1124.)

Det är fastslaget

att

BECKERS Linoleumfernissa
gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

U N G D O M E N S E G E N S I D A

HUR BARNEN SJÄLVA KUNNA GÖRA SINA JULKORT.

En strålande julgran passar bra på barnens julkort.

EN BÅDE INTRESSANT OCH roande sysselsättning nu till den stundande julen är att själv trycka julkort. Den lilla staden Betlehem med stjärnan, den strålande julgranen och julängeln som vidstående bilder visa, göra sig förträffligt i svart och vitt och med ledning av dessa bilder kan man sedan komponera ihop andra motiv.

Det enklaste sättet att göra dessa kort är att överföra teckningen genom kalkerpapper på grovt s. k. manilapapper samt sedan upprita konturerna med tusch. Men skall man göra många kort, så går det litet långsamt på detta sätt och tryckning med linoleumplatta sparar därför mycket tid.

Till denna sorts tryckning behöver man en färgdyna samt en linoleumplatta. Man köper en bit ofernissad linoleum, skär den i två delar och limmar ihop bitarna mot varann, så att rätsidan kommer upp. Allt sammans limmas därefter fast på en träbit.

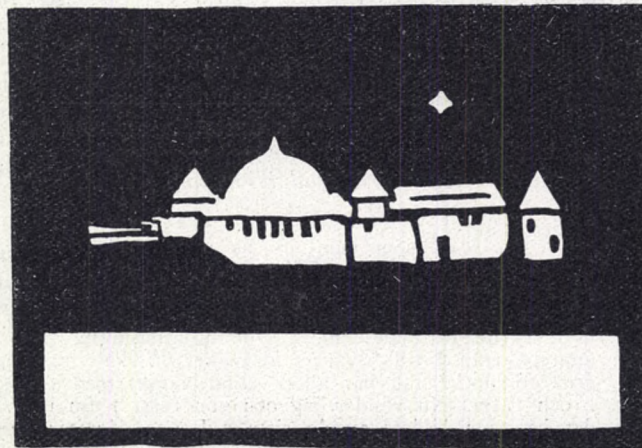
Nu fäster man ett kalkerpapper mot linoleumplattan samt teckningen ovanpå samt ritar upp konturerna. Teckningen framträder klarare om linoleumbiten har en ljus färg. Därefter skär man med en spetsig kniv bort de vita partierna enligt teckningen så djupt, att endast de mörka komma i beröring med färgdynan vid tryckningen. På detta sätt bli figurerna på korten vita mot en svart bakgrund.

En färgdyna gör man på följande sätt: En bit filt lägges på en jämn yta t. ex. på en griffeltavla eller en glasskiva. Med en pensel bestrykes filten jämnt och väl med svart okopierande stämpelfärg, som finnes att köpa, men man kan även själv göra färgen, om man blandar en tesked oxgalla och något svart vattenfärg eller kimrök.

Papperet, på vilket teckningen skall tryckas, lägges på ett underlag av filt på en

Julängeln är också ett bra motiv.

Betlehem med stjärnan.

jämn yta och täckes med batist. Därefter börjar tryckningen. Linoleumplattan pressas mot färgdynan så att alla upphöjda partier bli fullständigt färgade och sedan avtrycker man teckningen på kortet.

Ett dåligt avtryck kan bero på åtskilliga misstag: Om framsidan på linoleumplattan är ojämn; om filtunderlaget, som papperet är placerat på, är ojämnt; om papperet är för glatt eller om färgen är för tjock eller för våt. På grovt manila-omslagspapper, läderfärgat eller brunt, blir det bra tryck, ävenså på grovt poröst papper, som har en svagt ojämn yta. Kuvert, som passa till korten, skola göras av samma papper.

J U L K L A P P S B E S T Y R I D O C K H U S E T.

ANN-MARGRET har ett förtjusande litet dockhus, som hennes mamma själv gjort och skänkt henne när hon föddes. Dockhuset består av 3 rum: sovrum, vardagsrum och kök.

Ann-Margrets mamma måtte vara mycket duktig, tänker ni nog. Det är inte så svårt som ni tror att göra dockskåp, bara man har litet tålamod. Och den som följer beskrivningarna och tittar litet på bilderna, skall snart kunna göra ett lika vackert dockhus och lika vackra kläder som Ann-Margret har. Det blir bra julklappar om ett par veckor.

Eftersom det är en liten docka, behöver man inte ha så stort dockskåp. Man kan mycket väl använda en vanlig pappkartong något så när hög, så att man kan ställa den på kant och avdela den i tre rum. Av locket

Fr. v.: babykorg för dockskåpet, julklapps-pyjama åt dockan och mönster på pyjaman.

gör man väggarna. Den klistras inuti med kulört papper, antingen slätt eller med figurer, som skall föreställa tapeter och mattor. Av vita pappersremсор gör man fönster, och sätter upp vita tyllgardiner i sovrummet, Ann-Margrets säng göres av en avlång pappask, varefter man rynkar skärt siden till en kappa runt omkring, gör en liten fin bädd med skärt sidentäcke och böjer en ståltråd över att fästa sängomhängena vid. De göras av vit tyll med spets i kanten. Toalettbordet gör man även av en liten ask, som man ställer på kant, rynkar en kappa av samma siden runt om, samt lägger en vit duk på. En liten rund spegel sättes ovanför. Vill man sedan ha ett runt bord vid fönstret, klipper man det av en pappbit och sätter en trådrulle till

(Forts. sid. 1125.)

EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 8 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ADÉLE TÖRNQVIST.

Stockholm. Änka efter professor Albert Törnqvist.

80 år den 16 nov.

MINA MANNERSTRÄLE.

Fröken, Mariestad. Dotter till major M. Mannersträle.

80 år den 29 nov.

ANNA RIDDERBIELKE.

Fröken, Sjuksköterska. Rasbo.

70 år den 22 nov.

FRIDA GRANLUND.

Fru, F. von Mentzer, Stockholm. Änka efter arkivarie V. Granlund.

70 år den 28 nov.

GUSTAVA HAMMAR.

Fru, Limhamn. Verksam inom Fredr.-Bremer-förb., Röda Korset m. fl. sociala institutioner.

70 år den 29 nov.

ELISABETH OXEHUFVUD.

F. von Heidenstam. Måka till kapten Olof Oxehufvud, Råsunda.

60 år den 30 nov.

ALMA BROMS †.

Fru, Stockholm. Måka till köpman Emil Broms.

* 1871, † den 8 nov.

AUGUSTA TJERNBERG †.

Fröken, Stockholm. Dotter till rådman E. T., Härnösand.

* 1853, † den 9 nov.

JOHANNA ELISABETH SETH †.

F. 1:sta lärarinna i Örn-sköldsvik.

* 1859, † den 10 nov.

HILMA BÖRJESSON †.

Fröken, F. folkskollärarinna, nu missionär.

* 1863, † i nov.

HEDVIG KÜNTZEL †.

F. de la Croix, Kristianstad. Änka efter fabrikör R. Kuntzel.

* 1870, † den 7 nov.

NANNA BROMS †.

F. Rönquist, Norrviken. Änka efter brukspatron C. G. Broms.

* 1849, † den 8 nov.

ANNA LUNDIN †.

Fru, Ulricehamn. Måka till redaktör Gustaf Lundin.

* 1888, † den 26 okt.

MAJA SÖDERLING †.

Fröken, Sjuksköterska, Hälsingborg.

* 1890, † den 31 okt.

ESTER STÅMBERG †.

Fru, F. Berghund, Sundbyberg.

* 1895, † den 31 okt.

När ni firar er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lycko-

dag. Sänd in ett belopp till Iduns Redaktion, Stockholm, under beteckning "Födelsedagen", och vi skola låta det komma de fattiga och hungriga små till godo. Eller anmäl er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind er att på varje eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända eder då varje år på er födelsedag

en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

UR IDUNS JULKLAPPSKORG

NÅGRA AV DE TREVLIGA DOCKOR, SOM DELAS UT PÅ IDUNS JULFEST.

Denna blonda skönhet, klädd i elsassiskans röda kjol, svarta spens och höga svarta sidenkoaffyr har skänkts till Iduns dockinsamling av Franska Legationen i Stockholm.

Kollbarn i porslin från Tre Rosor.

Denna vänliga bergatomle har Idun fått av fru Emma Jansson, Garvaregatan 9—11, Sthlm. Den 80-åriga damen tillverkar dessa trevliga tomtar och även påskkäringar, som hon säljer genom Bikupan. Tomten kostar i handeln 2 kronor och förtjänar att i år komma på många julbord.

Från Nippons land via Japanska magasinet kommer denna svart-håriga docka, med sitt konstnärligt modellerade ansikte

Från Norges fjällar härstammar denna söta dockdam, klädd i norsk dräkt med blommigt förkläde och yllebroderier på livstycke och mössa. Norska Legationen i Stockholm står som ädel givare.

En typisk rysk leksak, likaså rysk hemslöjd, är den brokiga trägumman där man kan plocka den ena ur den andra nästan i oändlighet.

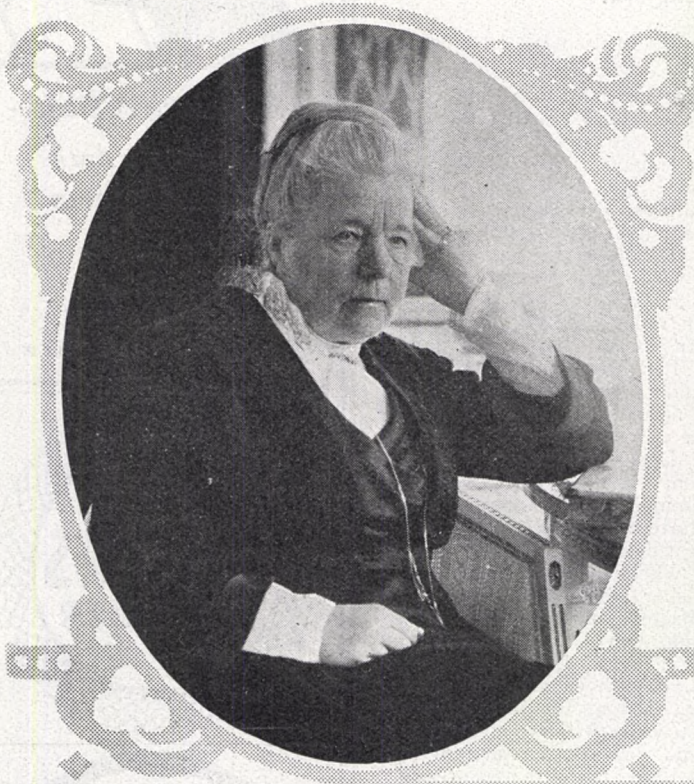
Röda korsstygnbroderier och vita bendlindor är det karaktäristiska för denna docka från Sovjettlandet, skänkt av Ryska Hemslöjdsmagasinet.

HÄR SES EN LITEN SKARA AV DE många dockor, som redan skänkts — inom och utom tävlan — till Iduns dockinsamling för fattiga barn. Idun skulle för de blivande dockmammornas skull förstås gär-

na se att det dockantal, som redan finns, mångdubblades innan jul och uppmanar därför alla sina barnkära läsare att bidra med ett paket. Alla gåvorna delas ut vid en julfest, där små stockholmare, som al-

drig haft en leksak, skola få en riktig rolig kväll med götter och presenter. Tävligen om den bäst utrustade dockan avslutades den 25 november och prisen utdelas före jul.

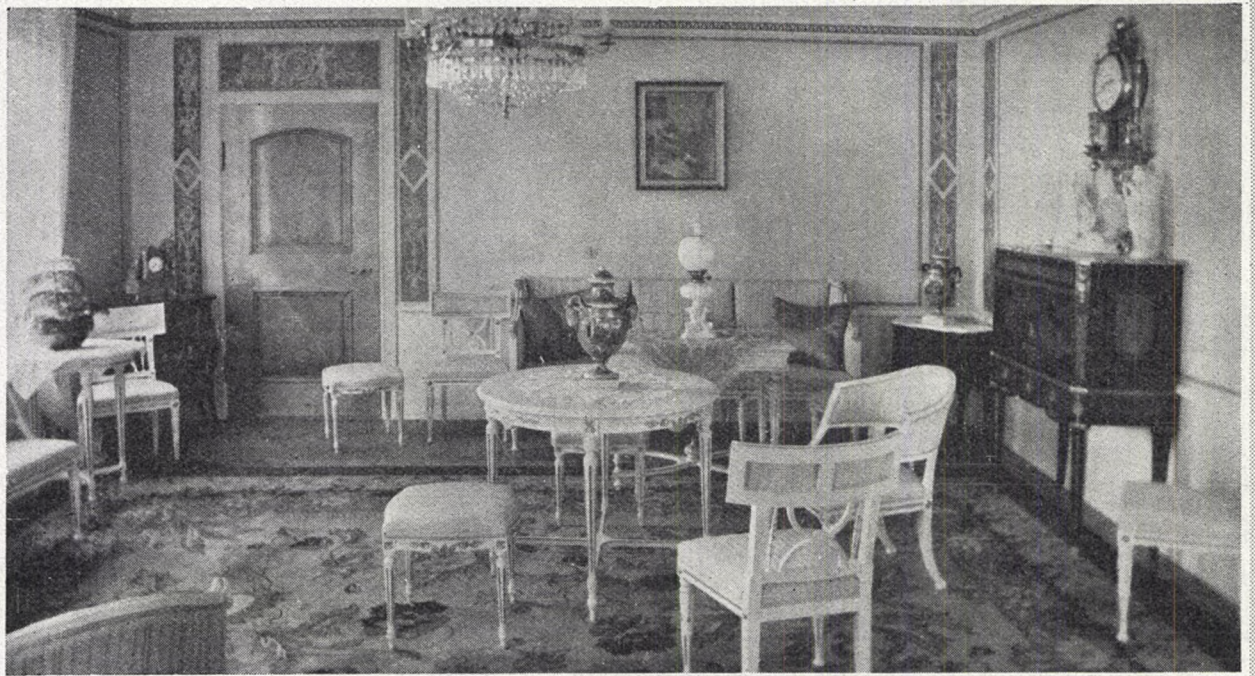
HOS SAGOFÖRTÄLJERSKAN PÅ MÅRBACKA

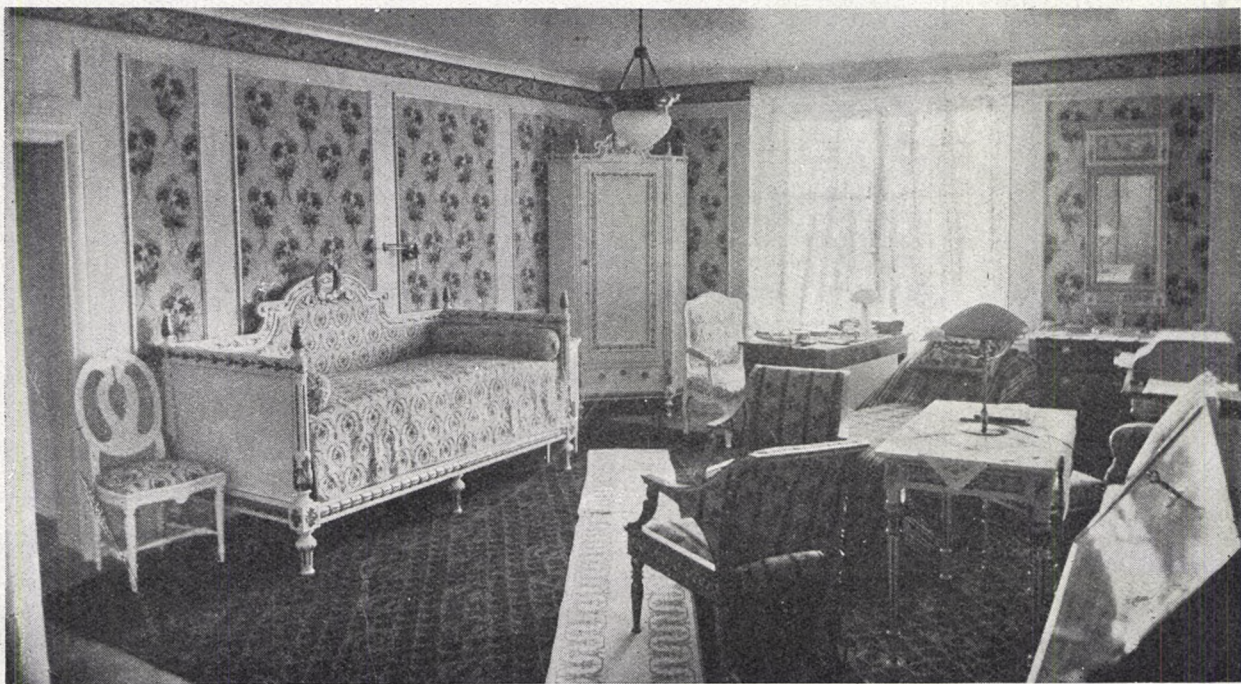
Selma Lagerlöf, fotograferad till sin 65-årsdag den 20 nov. Dagen firades på Mårbacka, där det var liv och rörelse från bittida till sent; släkt och vänner och hela bygden uppvaktade.

Mårbacka i sin nya gestalt, restaurerat av professor Clason. Den gamla f. d. bond- och prästgården har utökats med en fjärdedel av sin forna storlek och liknar nu ett modernt herresäte, ett både vackert och bekvämt hem. Invändigt blir det helt färdigt först till jul.

Salongen en trappa upp på Mårbacka. Väggarna dekorerade efter mönster av landshövdingens residenset i Falun.

Selma Lagerlöfs sovrum. Vägghälten äro klädda med dekorativa vävnader.

Gahns Tvålar!

Det största urval tvålar finner Ni hos

GAHNS

Begär alltid en GAHNS TVÅL och välj sedan den sort som behagar Eder. Ni är då tillförsäkrad ett förstklassigt fabrikat

Vi nämna några sorter:

**Boroglycerintvål, Perubalsamtvål
Lanoiatvål, Borax Benzoëtvål
Lavendeltvål, Äkta Aseptintvål
och Borlanolintvål**

samt parfymade tvålar i alla odeurer

Guldmedalj vid Industriutställningen i Stockholm 1897

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
UPSALA

**Ringa möda —
storartat resultat,
då Ni tvättar med Tomtens Tvättpul-
ver enligt bruksanvisningen på paketet.**

ROSTFRITT STÅL

Bords- och smör- dessertknivar å 4 kr. Ost- och små förskärareknivar å resp. 4 o. 5 kr. Skalknivar (för köket) för potatis, frukt etc. å 3 kr.

Alltid blanka, svarta ej händer och matvaror — behöva ej skuras eller poleras, gjorda i ett stycke och tåla sålunda att nedläggas i kokhett vatten.

Sändas postförskott. Likviden återbäres om de franko returneras inom 8 dagar. — Agenter antagas.

A.-B. STILLF-WERNER,
Regeringsgatan 19, STOCKHOLM.

Mustads recept N:o 7.

Rökt sill med ägg och ris

En angenäm omväxling på frukostbordet.

1 hg. risgryn 3 ägg
1 lit. vatten Salt, vitpeppar
½ msk. salt 2 hg. "Mustads"
2 rökta sillar Bästa-Växt"

Risgrynen sköljas och få koka omkr. 15 min. vid hastig eld. Vattnet avhålls och grynen spolade med kallt vatten, varefter de insätts i varm ugn och omrörs ofta, så att vattnet avdunstar. Den rökta sillen rensas och hackas mycket fint. Äggen hårdkokas och finhackas samt blandas med sillen och risgrynen. Kryddorna tillsätts och allsammans lägges i en eldfast form. "Bästa-Växt" lägges i klicker ovanpå. Insättes i ugn tills det blir genomvarmt. Serveras som frukosträtt.

Klipp ur och saml Mustads Receptannonser. De införes varje vecka.

Reformera köket:

Husmoderns resurser att laga god mat ökas genom användandet av Mustads Sologrädd och Bästa-Växt, som är billigare än smöret men som i bruket är lika bra.

Krantz

Damernas diskussionsklubb.

Sällskapslivets plus och minus — tävlingen avgjord.

Vi återge här nedan ännu några röster om vårt sällskapsliv och dess reformering:

Lite var känner nog hur tomt och fattigt sällskapslivet ter sig i dessa dagar. Huvudvikten lägges på materiell njutning och anden är och förblir torr. Jag tror, att det är ganska likartat både inom högre och lägre kretsar. Det är kroppsnjutningen, som intar högsätet, antingen den nu har former av mat, dryck, dans el. an. dyl. Men vad vi framför allt behöva få ut av sällskapslivet är något för själen, något av andligt värde. Och där är den stora bristen i nutida sällskapsliv, den bristen som alla känna men ingen kan råda bot för. — Man har kanske förmågan men saknar det sanna modet. Där är just knuten. Per och Pål måste ha lika. Man är inte självständig nog.

Det vore gott om några hem, som synas, ville gå i spetsen och göra en omläggning av sällskapslivet i bättre riktning. Det som kommer "uppifrån", efterapas så småningom av alla lager och kretsar. Det är väl ett känt faktum. — Jag skulle vilja föreslå, att en hel del kulturellt högtstående, vakna och målmedvetna kvinnor t. ex. f. d. rösträttskämpar m. fl. upptaga denna viktiga sak på sina program.

Om de i sina hem eller annars gjorde en början med någon sorts hemaftnar med mindre materiell men mera andlig näring. Om de sökte få till stånd små fria diskussioner i mera djupgående ämnen, som fordrade tankekarpa och en viss fördjupning. Varsamt måste de gå tillväga, för inrotade vanor gå ej bort så lätt, men kloka kvinnor med ett högt mål i sikte kunna uträtta storverk. Det är min övertygelse. Gyrid.

En antagligen manlig signatur ger damerna några välbehövliga påminnelser:

Damerna ska låta bli att prata om pigor och barnuppfostran, om mat och dyrtid o. s. v. De ska intressera sig för herrarnas intressen. De ska inte förbjuda rökning i "salongen" för gardinernas skull. Herrarna vilja röka, och så gå de naturligtvis dit, där de få lov till det.

En kvinna, som är naturlig, glad, förstående och vittsynt, hon har aldrig tråkigt, ty till henne dras männen, och hon slipper att sitta "i harem". Det är de "trångbröstad", slöa, småaktiga och pigintresserade, som passa att vara där och få vara där. Vakna upp, kvinnor. Ryck upp er och förstå männen, så ha ni det ej tråkigt. Ewe.

Det prisbelönta inlägget.

Nedanstående signatur har blick både för sällskapslivets eventuella avigsidor och för dess fördelar. Vi tillerkänna henne priset för det bästa inlägget i diskussionsämnet, en bok.

Alltför mycket deltagande i sällskapslivet kan dra oss bort från allvarliga intressen, kan taga bort för mycket av vår tid och arbetskraft, locka till slöseri, tävlan i att hava präktigare än man har råd till o. s. v. Men det är å andra sidan nyttigt att ej för mycket isolera sig, ty därav blir man blott skygg och ensidig. Det är upptråkande att komma till tals med andra; tankar, som man ej vetat av, stiga fram, uppfattningen klarar, lynnet blir spänstigare.

En tysk författarinna säger: "Umgängeslivets behag bör bestå just i umgänget och icke i mat och dryck." Men vi böra skilja på vårt så att säga vardagliga umgänge, och de tillfällen då vi hålla gästbud. Även vid sistnämnda tillfällen bör hovsamhet och måtta iakttagas, men det bör dock vara festivitas över det hela. Den kvinna, som ej frut genom uppfostran är förberedd därpå, inträder i de högre kretsarnas sällskapsliv, åtager sig ett ansvarsfullt kall. Ju högre upp på rangskalan man kommer, desto mera fordrande är det. Stora världen har i sitt umgängesliv vissa regler, som ej få

Iduns byrå och expedition,

Mästernammsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl å textside, 20 % förhöjning.
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

KÖP
TANGENS
GARDINER

Oxygenol-
Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

AUG. FÖRSTERS
Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsgatan 26, Stockholm.

Hemfärgen
HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka.
Begär provkartor

En påse å 35 öre färgar ½ kg gods.
Hos alla handlande.

A.W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALJAS ENDAST I APOTEK

åsidosättas, och den hustru, som ej vill foga sig däri. kan ådraga sin man allvarsamma obehag. Många kunna få välja sitt umgänge, men t. ex. präster måste umgås med alla inom sin församling och andra ämbetsmän måste alltid umgås med några kamrater eller förmän.

Husmoderns första plikt, då hon vill se gäster hos sig, är att på förhand ordna allt, och sedan vara lugn. På hennes andel kommer vården om umgängeslivet, hon måste leda det och vaka över goda seder i sitt hus. Att vara en god värdinna är icke någon lätt sak. Hon måste vara uppmärksam på gästernas behov och se till att ingen blir glömd, att alla betjänas lika artigt. Den enda skillnad, som får ske, betingas av ålder och undantagsvis av hög samhällsställning. Värddinnan får ej tänka på vad som mest roar och förnöjer henne själv; hon får egentligen tänka blott på sina gäster. Men det är ock gästernas skyldighet att visa sig lika artiga och förekommande som värdfolket, utan denna växelverkan kan intet behagligt sällskapsliv uppkomma.

Var och en, som deltagar i sällskapslivet, delar antagligen sitt umgänge i "vänner" och "bekanta". Var och en samlar väl omkring sig en trängre krets av några utvalda, kärare och närmare vänner. Och vid dessa tillställningar bör allt överflöd bannlysas. Gästerna hava då en känsla av att de deltaga i våra måltider, icke, att något särskilt blivit tillagat för dem. De böra känna sig fullkomligt obesvärade, och vänner emellan kan en alltför riklig undfägnad verkligen bliva besvärade. Vida viktigare är det sätt varpå gästen mottages. Allt bör vara i stil med det levnadssätt, man eljest för, och icke för mycket sticka av däremot.

I denna intimare krets, där alla känna varandra och varandras smak och höjelser, kan samvaron lämpligen förhöjas med sång, musik, kortspel, dans, handarbete, högläsning och diskussion, men låt det helst bli ögonblickets ingivelse och stämning, som avgör denna förströelse. Sådant får värdfolket "känna i luften", vilket som bäst passar för tillfället. Såsom sällskapets sammansättning är beskafad, sådant är ock samtalet. Det är icke nödvändigt att idel snillrika infall och vitsar förekomma; blott var och en bemödar sig om att visa sig älskvärd, att anpassa sig efter stämningen och att bidra till dess höjande. Livet äger höga värden och ädla intressen.

Una.

En litterär skvallerkrönika.

D. E. ENFIELDS PÅ SVENSKA NY-utkomna historia eller rättare historier om »Flauberts väninna» Louise Colet (Wahlström & Widstrand) är rolig därför att den visar hur en litterär skvallerkrönika i grund och botten göres efter precis samma recept som en vanlig småborgerlig skvallerkrönika, och sannolikt också tillkommer av samma bevekelsegrunder, d. v. s. ett föregivet upplysningsintresse, som bara döljer en pratsam och futtig elakhet. Man känner ju igen tonfallen ur de små elaka skvallerhistorierna: »jag begriper då inte vad folk ser på henne!» »han är då alldeles för god för henne!» — »och tänk, då kom hon in i en smutsig penjoar och sa' — — —» o. s. v. Enfield börjar och slutar med att citera en infam elakhet av en man, som hade en alldeles särskild antipati mot fru Colet — en omständighet, som krönikören på vanligt skvallersätt döljer. För resten går hans framställning i den ovan antydda riktningen. Men han förbiser en sak: genom att till den grad sänka kvinnan, sänker han också mannen. När han gör Louise Colet till en fräck och fåfäng köksa med friska kinder och vackra ögon, så blir Flaubert till ett slags otymplig och ointressant ung lantherre. Och så var i alla fall Louise Colet den kvinna, till vilken Flaubert skrev sina odödliga brev. Men allt man får veta om den andliga innebörden av förhållandet mellan dem, är ungefär så mycket som så att när Louise skulle skriva en roman om henne och honom, »tog hon på sig en icke alltför ren vit penjoar».

Kort och gott: boken lär oss just inte mycket annat om människorna än att skvallret alltid är sig likt, stammande ur ett elakt och avundsjukt hjärta och ett sinne vars andliga utrustning just inte är annat än »en icke allt för ren penjoar». T.

Utställningsbesök

fordrar vaksamhet och andlig spänstighet. Underbart uppfriskande verkar »4711»; ansträngda nerver börja på nytt att arbeta.

»4711» är det mest verksamma medel till bekämpande av varje slags mattighet.

Man skall emellertid endast använda den äkta (Blå-Guld-Etikett) och icke låta förvilliga sig av de många efterapningarna.

4711. Eau de Cologne

Använd i badet **4711. Eau de Cologne** Bad-salt

Väl-
vårdade
naglar

— en nödvändighet
i sällskapslivet.

Det fanns en tid, då det var svårt att manicura sig, att folk antingen försummade sina naglar eller måste gå till professionella manicurer. Nu däremot, då manicurering är så lätt, finns det ingen dam eller herre, som kan tänka på att försumma sina naglar.

Ni behöver icke mera klippa huden omkring naglarna. Alla dessa hårda, torra stycken hud kunna nu avlägsnas utan klippning. Ni behöver endast doppa en manicurepinne i Cutex-flaskan, omvirad med litet bomull, som finnes i varje kartong, och försiktigt skjuta tillbaka huden vid nagelroten. Därefter tvättar Ni händerna, och den överflödiga huden kommer att falla av, efterlämnande kanten mjuk, jämn och vackert formad.

För det fall att Ni önskar göra Eder manicure fulländad, begagna bara något av Cutex' förträffliga poliermedel. Dessa finnas såsom pasta, i flytande form, kakor (cake), pulver, och pennor (crayoner), vilka var för sig ge naglarna en skinnande glans, som består till och med om Ni ofta tvättar händerna.

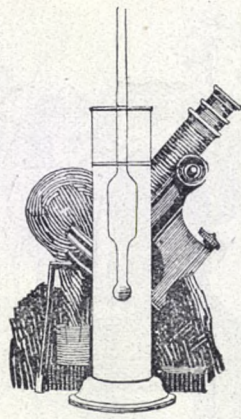
CUTEX

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

Madsen & Wivel,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

Detta instrument måste registrera en mycket hög sockerhalt i saften innan druvarna plockas för framställningen av Sun-Maidrussin.

Vad är det som ger Sun-Maidrussin deras söta fylliga fruktsmak?

Om ni kunde se Sun-Maidrussin växa i Kalifornien, i San Joaquin-dalens strålande solsken—se med vilken omsorg de plockas och förpackas—då skulle ni bättre förstå, varför de äro sötare och fylligare i smaken än alla andra russin.

Endast de finaste dessertdruvor användas för framställningen av Sun-Maidrussin, och de bringas till rikare mognad i den av höga berg skyddade San Joaquin-dalen än någon annan-städes på jorden.

Inte en druva plockas förrän man genom en omsorgsfull analys erhållit visshet om, att saften innehåller en viss hög procentsats av socker. Genom att låta druvarna sitta kvar på vinrankan längre än vad som är bruket i andra vinodlande länder, tillförsäkras man Sun-Maidrussin deras egenomliga, fina sötma och fylliga smak.

Det är den naturliga, långsamma soltorkningen, som ger Sun-Maidrussin den fina smak och vackra färg, som icke kan uppnås genom någon av de vanliga framställningsmetoderna.

Än mer utpräglad blir denna smak, genom att man låter druvarna uteslutande torkas av solen, utbredda på rena träbrickor i den dammfria, tropiskt varma luften. Förpackade i de välkända röda kartongerna bli de sålunda marknadsrensaste, sötaste och mest välsmakande russin.

Det finns Sun-Maidrussin av två slag—Sun-Maid kärnfria och Sun-Maid urkärnade.

De kärnfria Sun-Maidrussin växa och mogna utan kärnor—de äro små läckra frukter, mjuka och söta.

De urkärnade Sun-Maidrussin befrias från sina kärnor genom en metod, som icke berövar dem det ringaste av fruktköttet. De äro stora, köttiga och saftiga och ge en fyllig smak åt varje rätt, i vilken man använder dem.

Gör ett försök med Sun-Maidrussin i dag! Ni finner dem hos alla speceri- och frukthandlare.

SUN-MAID RAISIN GROWERS,
Fresno, California.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinen, i de blå paketen de stora, urkärnade.

Våra julgäster — blommorna.

Julros, knölbegonia och Mahonia tacksamma julblommor.

En lika vacker som välkommen julgäst är Epiphyllum teureatum (julkaktusen). Växten är lätt att odla. Den köpes som helt liten planta i blomsterhandeln. Under sommaren, som ju är denna vinterblommas vilotid, trives den bäst vid ett fönster åt öster. Den vill ej ha så mycket sol under vilotiden, men bör likväl stå ljust. Jorden bör vara, såsom vid övriga kaktuskulturer, en blandning av löv- och grästorvjord blandad med kalkgrus. På höstsidan flyttas växten in i varmt rum. Den får gärna stå vid ett söderfönster. Den vattnas nu litet mera. Inom kort synas små röda knoppar i bladkanterna. Blommorna utvecklas nu fort, och vid juletid lyser det runtom växten av röda stjärnor. Blommorna hålla sig bäst i svalt men frostfritt rum.

Stambegonior med sina små skära blommor i riklig mängd äro alltid välkomna vinterblommor. En ny knölbegonia är La Lorraine med rosenröda blommor. Den blommar rikt ända tills nyår men är ej så lätt att odla i boningsrum. Att driva liljekonvaljer till jul är så omständigt, att det är bättre att köpa en kruka färdigdrivna till jul, om man nu nödvändigt vill se dessa späda drivhusblomster på en tid som inte är enligt naturens ordning. Julrosen som under sommaren stått i trädgården sättes i kruka på hösten i jord bestående av lövjord och väl brunnen gödsel tillsatt med litet träkol. Först när blommorna slå ut på vintern inflyttas krukorna i rummet. De få ej drivas för varmt, och efter blomningen ställas de i svalt rum. Av gran och fur bindas takkrona till julen. Till dekorerings både i kruka och till att pryda ett festligt dukat bord rekommenderas Abahonia. När naturen sover står Abahonia-busken grön, med läderartade blad och små gula blommor. Den som har en trädgård bör ha ett exemplar av denna dekorativa växt för att kunna sätta i vatten dessa prydliga, ständigt gröna grenar.

SIMILA.

Iduns handarbetsida.

(Forts. fr. sid. 1117.)

spets till spets och varje sida 30 cm. bred. Foder och kretong av samma bredd och längd sys tillsammans på längsta sidan, vändes och uppdelas i 6 lika fält skilda medelst symaskinsöm. Sedan syr man ihop den kortaste sidan och fällar kretongen enkel, d. v. s. utan foder, ty annars kan man inte trä i pappskivorna i de olika avdelningarna. I fällen trädes ett band och hopknytes. Man har nu botten på papperskorgen.

Den 6-kantiga pappbiten överklädes med kretong på ena och foder på andra sidan och lägges i botten och har man riktigt trätt in pappskivorna, är korgen färdig.

Smättingarnas egen sida.

(Forts. fr. sid. 1118.)

fot och med en vit duk på samt en blomkruka, ser det riktigt behändigt ut. Ett par taburetter kan man göra av små fyrkantiga askar, som klädas över med skärt siden.

Ann-Margrets pyjama och morgonrock göras som bilden visar. De äro enkla i kimono och lätta att sy. Och vem kan inte sy ihop ett par små tofflor.

Hennes klänning är även i kimono, med

LÄDER-ARMBAND
Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)
KR. 2 KR.
Världens mest praktiska läderarmband
Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen
Sydda remmar av bästa engelska kvalitet.
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.
Engros:
SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

FRU ODA BERG
KALMAR.
Pr korrespondens besvaras heminrednings- och möbleringsfrågor. Adresser lämnas på inköpskällor och kostnadsförslag ombesörjes, prover anskaflas och fördelaktiga inköp förmedlas.
Taxa för enkel förfrågan kr. 3:—.

Korpulens, fetma
borttages genom
D:r Hoffbauer's lagligt skyddade
Avmagringstabletter
Oskadligt och effektivt medel utan iakttagande av diet. Intet Thyroidin! Intet avföringsmedel. Komplet kur Kr. 23:—.
Utförlig broschyr gratis.
Tillhandahålles av apoteken.
Huvuddepot: Elefantens Droghandel, Stockholm.

Oatine

ALLA ALDRAR ANVÄNDA DET MED SAMMA FÖRDEL, ty det rensar, läker, närar och beskyddar huden samt gör den sund och sammetslen. OATINE ingnides och avtorkas och Eder teint blir bevarad klar och vacker genom åren.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:—.
Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar.

Oatine SNOW uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välkuktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY, Stockholm. Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Rekonvalescenter

återvinna
snabbt o. säkert

Krafterna

vid användandet av

Ferrin

Bästa Järnmedel.

Föreskrives av läkare.

kontrollerade
tuberkelfria
BARNMJÖLK
å förseglade
glasflaskor

För återförsäljare:
Telefoner: 70 41, Norr 70 41

Begär provtub

från

Oljefabriks A.-B. UNION
MALMÖ

Hoffmann's
Pianino

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor

HEMME
SYMASKIN

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund.
Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM.
Familjerätt. Hyresärenden.
Testamenten. Bouppteckningar.
Förfrågningar från landsorten besv.
omgående.

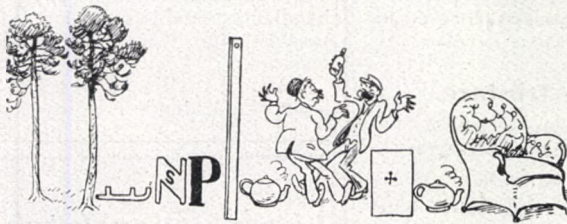
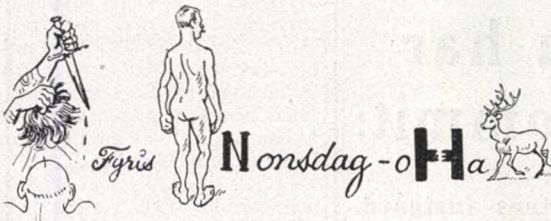
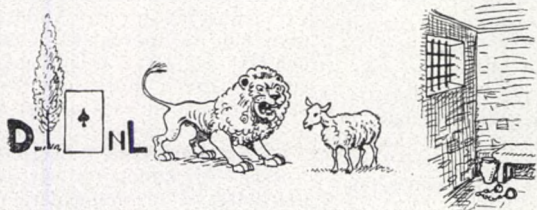
ett brett skärp med stor rosett. Till hatten måste man ha litet fin karkas att böja ihop till stomme och sedan kläda över med siden, och det kan säkert stora syster hjälpa till med.

Vardagsrummet möbleras på följande sätt: ottoman, taburetter, en länstol, ett bord, en liten byrå samt tavlor och andra småsaker som passa i en dockas rum.

Ottomanen gör man av en låg avlång ask, som vändes upp och ned, ett överkast göres av mörk sammet eller blommigt tyg. Länstolen göres av en fyrkantig ask, rygg och armstöd klippas av papp och klistras fast, alltsammans klistras över med brokigt papper eller tyg, så att det liknar en modern stol i cretong. Taburetterna och bordet göras som sovrummets, men på bordet lägges en duk i stil med överkastet, som når ända ned till golvet. En liten byrå gör man sedan av tändstickslådor, som överklistras med svart blankt papper och på lådorna fästas små knoppar av pärlor. Gardinerna skola vara av siden i någon vacker färg.

Till köket är det nog bäst att köpa inredningen i en leksaksaffär, ty kastruller och spis kan man inte göra av papp. Ett köksbord och en stol kan man dock göra samt sätta upp en liten vacker vit kappa för fönstret.

Iduns pristävlan i n:r 47.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 47".

Lösning.

I Iduns pristävlan i n:r 44 vunnos prisen av forstmästare O. W. Mattson, Rätansbyn, och A. Petterson, Bergsgatan 19, Stockholm. De båda prisen uppgå denna gång till den stora summan av 34 kronor. Den rätta lösningen är: Både bil och silverservis förekomma bland fursteparets bröllopsgävar.

Rättelse. I artikeln om mattknytning i n:r 45 uppgavs felaktigt, att ensamrätten för Sverige att försälja material till handknutna mattor innehas av systerarna Hultgren. Textilaffären ifråga innehar ensamrätten endast för Stockholm.

Den vackra hyn

är alltid ett resultat av omsorgsfull vård. F. Paulis äkta Liljemjolkcreme innehåller sådana för huden välgörande ämnen som frambringa en vacker hy. Den rekommenderas av hudspecialister. Efterlämnar icke fettglans utan gör huden matt och ungdomlig.

F. Pauli's

Liljemjolkcreme

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 • Stockholm

Solidar Tvätt- Extrakt

Solidar innehåller icke några frätande ämnen, som fördärva tvättkläderna. Dess höga kvalitet och enastående låga pris äro orsakerna till dess enorma spridning.

1/1 paket 52 öre.
1/2 paket 27 öre.

Solidar står över all konkurrens.

Ingas födelsedagspresent.

För att visa hur fasligt praktisk jag är tag, kära far, denna gåva här: det bästa som finns för alla sorts läder och det som gör blank dem i alla slags väder, det skall Du nu få av Din tack-samma flicka, som snart Du på nytt efter Terro skall skicka.

Terro försäljes i 60-gr. burkar och i tuber.

Ensamtillverkare:
Ferd. Müllhens Fabriksfilial,
Sundbyberg.

Terro

Sko-Krämm

Iduns korrespondensklubb

Personer som önska inleda korrespondens med här nedan angivna märken bland våra läsare, torde adressera sina brev till vederbörande märke, Iduns korrespondensklubb, Iduns Redaktion, Stockholm. Inuti kuvertet bör ligga ett nytt kuvert, frankerat men utan adress och innehållande det egentliga brevet. Detta tillställs adressaten genom Iduns försorg. Den som önskar inträda i Iduns korrespondensklubb, torde anmäla sig under ovannämnda adress och uppgi sitt märke m. m. Anmäningen skall vara åtföljd av 60 öre i frimärken.

Finnes någon som vill korrespondera med 27 års skånska, intresserad av all slag idrott, fotvandringar, cykelturer m. m. Malmögrebba.

Vill gärna bli medlem av Eder korrespondensklubb. Jag är en 29-årig Göteborgska, kontorist till yrket, men därför ej utan andra intressen än pennan och skrivmaskinen. Skulle vara roligt om någon, manlig eller kvinn-

lig, ville tillskriva mig. Är intresserad av allt som rör litteratur, teater och så naturligtvis "bio". "Pennskaftet."

Det finns en tomhet inom mig, som jag har svårt att förklara och övervinna. Jag intresserar mig för allt och kan jag säga, ingenting. Mina intressen äro allt för spridda för att bli något helt. Vilken herre eller dam med verklig livserfarenhet vill och kan hjälpa en ensam stackare på de första staplande stegen mot livet? Dodo.

Får härmed anmäla mig som medlem i Iduns korrespondensklubb.

Jag är lärarinna på landet, 32 år. Önskar korrespondera med en god och trevlig medmänniska med djupa livsintressen, gärna glad och humoristisk. Greta.

Är bosatt i övre Norrland, har både man och barn, men ändå tid över och längtan efter att brev-växla och finna förståelse samt eventuella vänner å andra håll. Är 35 år, tjänstemannafru. Vill någon brevväxla med mig, vore jag glad. Elin.

Önskar inträde i Iduns korrespondensklubb. Har mitt arbete i enlig trakt, och vore så gränslöst glad om någon som läser detta ville skriva till mig. Det kanske kunde bli en solglimt i ensamheten. Jag älskar ensamhet, men ibland kan det bli väl mycket av den. — Så är jag "naturdyrkare" i hög grad, älskar fjäll, skogar, och forsande älvar — men också musik och målning.

Zigenär-unge.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Vill tillbringa en sex veckor vid jultiden i Norge. Men var finns det trevligt ställe, där man kan få sporta och vila sig, och där det serveras god mat till rimligt pris. För biljettprisets skull bör det ej vara alltför långt åt norr eller väster.

Lärarinna i Göteborg.

Svar: Vi kunna för vår del på det livligaste rekommendera Anne Kures Hotell, Voxenkollen, strax utanför Kristiania. Det är ganska svårt att giva exakt uppgift beträffande priserna, men ni kan säkert genom direkt hänvändelse helst så snart som möjligt erhålla sådan uppgift. Särskilt under jultiden bruka ju priserna vara högre än vanligt. Vi kunna även rekommendera Slemdals Hotell, adr. Slemdal, nära Voxenkollen. Innehavarinna Fru Lillemor Hansen. E. E.

Fråga: Skulle någon godhetsfullt uppgiva lämplig lektyr, av handlande kompositionslära för tavelmålning, vore jag mycket tacksam. Inga.

Svar: Vi vilja råda Eder att köpa Handledning i Konststudier

Nu har utkommit:

Ödemarkens lustgård.

Av HJALMAR WESTESON.
Illustr. Häft. kr. 3:75, inb. kr. 5.
En ny Lapplandskildring av den ny bemärkte författare.

En tröstare.

Berättelse ur livet av ELISABET LÖNROTH.

Kr. 4:50.

En märklig, psykologiskt intressant tidsskildring.

Pullans äventyr och bedrifter.

Berättade av

ALINE CRONHJELM.

Omslag i tre färger samt tekningar av Aina Masolle.

Häft. kr. 4:25, eleg. kart.-band med klotrygg 5:50.

En litterärt och konstnärligt högt stående barnbok.

En missionsläkares erfarenheter.

Skildringar från Indien

av Missionsläkaren

FREDRIK KUGELBERG.

30 öre.

I alla boklädar.

Diakonistyrelsens Bokförlag,
STOCKHOLM

av Direktören för Svenska Slöjdföreningen, Fil. Dr. Gregor Paulsson. Boken kostar häftad 5 kr. E. E.

Fråga: Huru går vägen till vasatrissan? Vilka personer kunna i första hand föreslå en person till riddare? Vilka instanser skola passeras? Justus.

Svar: Förtjänster för det allmänna bästa, antingen ådagalagda genom långvarig och trogen ämbetsutövning, uppoffrande givmildhet eller eljest medborgerliga förtjänster, belönas vanligen med vasaorden. Landshövdingen i länet brukar föreslå kandidater till värdigheten. E. E.

Fråga: Upplys mig om var man skall kunna erhålla någon apparat för filtrering av brunnsvattnet. Mångårig prenumerant.

Svar: Vänd Eder till Aktiebolaget Vapor, adress Regeringsgatan 63, Stockholm. E. E.

Frågor: 1. Är det fullt tillförlitligt både vad spisel-anordning och värmeeffekt angår att anlägga värmeledning i mindre villa med köksspiseln som värme-källa?

2. Till vem kan man vända sig för att mot högst 25 kr. få ritat ett bomärke, vartill jag själv har idén, som även kan användas som ex libris. Ulla.

Svar: 1. Enligt sakkunnigt utlåtande lär det vara fullt tillförlitligt vad värmeanordning och värmeeffekt angår att anlägga värmeledning i mindre villa med

Vad läkare skriva om Radium och Miradium.

Ständigt nya uttalanden.

Dr. J.: "... Man inför ju delar av radium, och under den tid de förbliva i organismen komma de att verka som små emanatorer, som ständigt giva emanation..."

Dr. S. S.: "... att radiumemanationen utövar ett absolut föryngrande inflytande på människorna..."

Dr. C.: "... Men dessutom är radiumemanationsbehandlingen, särskilt för giktssjukdomar, på väg att bli modern här hemma..."

Prof. med. Dr. L., Dr. med. H. L.: "Men framför allt äro egentliga konstitutions- och ämnesomsättningsjukdomar ett fält för radiumbehandlingen, och bland dessa måste åter särskilt gikten framhållas, vid vilken — efter alla iakttagares omdöme (med få undantag) — radiumterapien firar sanna triumfer..."

Dr. P.: "... Jag har vid några tillfällen under den senaste tiden ordinerat Edra Miradium-Tabletter och -Pastiller, som det synes med gott resultat..."

Rådfråga Er läkare om Miradium. Miradium-Salt, Miradium-Pastiller och Miradium-Tabletter fås på apoteken å Kr. 6.50 pr. glas.

Vid slipprigt väglag

utgöra T-NABBARNA på

Trelleborgs Cord

cykelringar ett verkligt effektivt i lidskydd, som förhindrar kullkörning, samtidigt som de giva den åkande möjlighet att köra snabbare än med andra ringar. Det är därför, varje ertaren cyklist köper TRELLEBORGS T-NABB-CYKELRINGAR. Erhållas hos varje velocipedhandlande.

Trelleborgs Gummifabriks A.B.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Elderråseri

Eder nya pälskappa

väljer Ni fördelaktigast i vårt denna säsong synnerligen rikhaltiga urval av

Korta Päls-Jackor

av bisam, nutria, föl, äkta säl, lammskinn. Skunkkanin till kr. 135:— samt killingskinn till kr. 145:—

Långa Pälskappor

av egen tillverkning, i bisam, persian m. fl. skinn-sorter.

Pälsfodrade Kappor

av egen tillverkning, i största sortering.

Paul U. Bergströms A/B

74 Drottninggatan 74.
STOCKHOLM

Vad ska' mannen säga?

— Min man har allt sedan sin exercistid hyst stark motvilja mot allt vad margarin heter, berättade nyligen en ung fru för vår konsulent.

— Jag har i det längsta respekterat hans smak, fortsatte hon, men härom dagen tog mitt sparsamhetsinne ut sin rätt. Jag kunde inte låta bli att på försök utbyta smöret mot — till smörgäsbordet *Melange* och till matlagningen *Agra växt*.

Det är nu snart en vecka sedan, men ännu har han inte märkt förändringen. Vad tror Ni, han ska säga, när han får reda på den?

När man själv bevisar att smakskillnaden mellan *Agra* och smör tillhör inbillningen, och då verkställda näringsfysiologiska undersökningar ådagalägga, att *Agra* i såväl näringsvärde som fetthalt kan fullt ut mäta sig med smör, då måste fördomen ge vika. Ingen kan i betraktande av den besparing i hushållsulgifterna, som *Agra* faktiskt betyder, känna annat än den största tillfredsställelse med bytet.

Margarinet utan
Margarinsmak.

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser.

Prover sändas till landsorten på begäran franko.

ALMEDAHL'S FÖRS.-MAGASIN
OBS. I 55 KUNSGATAN 55 OBS. I
GÖTEBORG.

"Jag är glad att jag övernann mina betänkligheter" säger D:r O. Bensow om "Pompejis ödestimma" av Ella Boeckh Arnold, "ty efter genomläsningen finner jag att förf. lyckats skapa ett fullt självständigt diktverk av rang." Boken kostar häftad 3:50 och i klob. 5:— . Rekvireras från närmaste bokhandel eller direkt från Evangeliska Fosterlandsstiftelsens Bokförslag, Stockholm 3.

Det är en ren fisklevoolja för medicinskt bruk utan varje tillsats, varför den ordinarie dosen — en tesked för barn, och intill en matsked för vuxna tre gånger dagligen — är tillräckligt för att tillföra organismen de nödvändiga

Vitaminerna.

Till salu på apoteken samt hos färg- och kemikaliehandl. Erhålls endast på originalflaskor. Nedsatt pris Kr. 1:80.

köksspiseln som värmekälla. Detta är numera ytterst vanligt och en del industri har uppstått för tillverkning av dylika anordningar.

2. Ni kan vända Eder till Mälarinnan Fru Karin Hjelmquist, adress Mörby, Stocksund, telefon Stocksund 268. E. E.

Fråga till fru Oda Berg. Vore tacksam för underrättelse, om Handarbetets vänner eller någon annan skola eller affär utlämnar handarbeten i kommission att försälja. Är mycket intresserad.

A. M. R.

Svar: Handarbetets Vänner torde icke utlämna arbeten i kommission lika litet som de mottaga färdiga arbeten i sådan. Bikupan i Stockholm däremot mottager arbeten till försäljning om de äro vackra och säljbara, men provisionen är ganska hög. Länens 26 hemslöjdsföreningar utlämna arbete var i sitt län och mottaga kommissions slöjd. Er närmast är i så fall Jämtslöjden i Östersund, Luleå, Umeå och Hudiksvalls hemslöjdsmagasiner.

Fråga: Jag äger en fastighet, som till hälften är intecknad. Har sedan lånat på revers. De som äga reversen, ha de icke lika god utsikt att få ut sin fordran efter mitt fränfalle som inteckningsinnehavarna. E.

Svar: Den person, som har revers och icke har säkerhet för denna, har givetvis icke samma utsikt att få ut sitt tillgodohavande vid Edert fränfalle som den person, vilken har sin revers intecknad i Eder fastighet, under förutsättning av att fastigheten icke är överintecknad. Har Ni många andra borgenärer, så hava dessa lika rätt med den icke hypotiserade reversens innehavare att få betalning ur Edra tillgångar, och förslå då dessa icke till betalning, får denne reversinnehavare åtnöja sig med lika nedläggning som de övriga, under det att den reversinnehavare, som har sin revers intecknad, har företrädesrätt att få ut beloppet ur fastigheten. E. E.

Fråga: En oljemålning, bröstbild i naturlig storlek, målad av professor Julius Kronberg år 1871, hur mycket ungefär kan den vara värd? Eller var kan man få den värderad?

Lösnummerköpare.

Svar: Värdet är alldeles omöjligt att säga, då vi icke sett porträttet. Emellertid pågår ju Julius Kronbergs minnesutställning i Liljevalchs konsthall och torde det vara synnerligen lämpligt, om Ni vände Eder till intendenten Strindberg därstädes, för att få tavlan värderad. E. E.

Fråga: Vi ha fått en ny jungfru och hon serverar alltid herrn först och därefter frun. Jag känner mig generad att säga till henne om detta på samma gång som jag tycker det är obehagligt att se det. Hur skall jag göra?

Frun i huset.

Svar: Be herrn säga till.

E. E.

Fråga: 1. Om min man umgås med en herre men jag ej med hennes fru och vi ha en tillställning för både damer och herrar, nog kunna vi bjuda denne enstaka herre utan hans fru, ja, vore det t. o. m. ej besynnerligt om vi även bjödo henne?

2. När sopptallrikarna häras omkring vid ett sittande middags-

Detta vackra vita isländska färskinn

sälja vi för endast kr. 10:— . Bruna, svarta, gråa, gula och röda till kr. 17:— . Obs. I Storlek c:a 60—120 cm.

BILFÄLLAR tillverkas av dessa samt svenska färskinn. Infordra offert! Uppgiv önskad storlek och färg. Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Verkligt rena, eleganta, lämpliga till barnvagnar, korgstolar och skrivbordsmattor.

Mot postförskott eller fört ut insänd likvid. Full utbytesrätt medges. A.-B. Thure Andersson, Örebro. Tel. 2076.

Barnens späda hud

är helt naturligt synnerligen känslig för det ofördelaktiga inflytande, som en olämpligt sammansatt tvål medför.

Den omtänksamma modern bör därför sorgfälligt undvika allt, som kan skada den rosiga hyn hos de små och därmed deras prägel av hälsa och välbefinnande.

Den tvål, som speciellt ägnar sig för dagligt användande vid barnens hudvård, är Florodol-Tvålen. Ingen annan toalettvål utvecklar vid användningen detta fina, gräddliknande lödder — i sig inneslutande för hudens hälsa betydelsefulla ämnen — som är så utmärkande för Florodol-Tvålen

Behöver Ni rekreation?

Högfjällsluft och vinteridrott stärker själ och kropp. Ta del i Sætres premietävlan.

Vi uppställa 8 premier, var och en bestående av en påskresa till Norge för 1 eller 2 personer. Besök i Kristiania. Bergensbanans högfjäll. Fri resa från hemorten. Fritt hotelluppehåll.

Köp ett paket av någon av nedanstående keksorter. Premiekupong och villkor äro bifogade. Ginger Cakes, Albert, Citron, Cocoskransar, Cream Cracker, Fridtjof Nansen, Ginger Nuts, Havre, Marie, Milk, Netop, Pearl, Smörkransar, Speculatier, Sverdrup, Rum Cream, Pearl Cream, Sætre Vafflor, Vardagskex, Water, Windmill.

SÆTRE
KEKSFABRIK A/S
KRISTIANIA

Syskon små jag känner fem,
Stäckars den
ej känner

Colgates

bord, anses det då riktigast att ej börja äta förrän alla fått sin soppa? Kan man inte ens taga sin sked och röra i tallriken?

3. Vilket är rättast att trycka kort till middag till varje bestämt tillfälle eller att ha sina kort lika alltid och fylla i dato samt om det är middag eller supé.

Ung husmor.

Svar: 1. Man kan naturligtvis bjuda herrn ensam men det är icke sagt att han kommer. Om Ni icke har någonting emot frun, kanske det vore lämpligast att öppna umgänge med henne. Man bör icke i onödan skilja på familjemedlemmar.

E. E.

2. Ja, man bör helst vänta med att börja äta tills alla blivit serverade, men man kan, om man så önskar taga sin sked såsom ett förvirringens tecken samt även om man tycker att soppan ser för varm ut.

3. Är man förständig, så trycker man så man har kort för alla tillfällen att fylla i. Har man eget tryckeri, kan man kosta på sig ny tryckning för varje tillställning.

E. E.

Fråga: Vore så innerligt tacksam om någon skulle kunna ge mig ett gott råd i ifrågavarande fall. Har på de senare åren blivit så nedstämd och tung till humöret trots att jag alltid förr varit "pig och glad" och jämn till lynnet. Någon egentlig orsak har jag inte, då jag har både hem och barn att leva för, men det onda sitter där ändå och det har urartat till en riktig skygghet. Skall jag gå ut och träffa människor, blir jag nervös och ängslig och blir tyst, slutet och dum i sällskap. Jag lider så av mitt sinnestillstånd och kan inte alls vara för de mina, vad jag skulle ville vara. Kanske någon läkare skulle kunna göra något, i så fall vilken Stockholmsläkare bör jag vända mig till.

Olycklig.

Svar: Det lämpligaste torde vara att söka en läkare, exempelvis doktor Jakob Billström eller doktor Harald Fröderström eller annan psykiatriker.

E. E.

Fråga: Har en f. d. småskollärarinna enligt ny lag rätt till pension vid uppnådd pensionsålder? Är gift sedan 19 år och har före mitt giftermål varit lärarinna i 18 år. Har hört sägas att man får minipension. Vart skall man vända sig för att få klarhet i detta?

Pr numerant av Idun sedan 1900.

Svar: Frågan är för oss omöjlig att besvara, men vi anse alla skäl föreligga för att Ni skall komma i åtnjutande av pension. Det lämpligaste för Eder är att göra en skriftlig framställning till Kungl. Skolöverstyrelsen, där Ni relaterar förhållandena och bifogar de tjänstebetyg m. m. som Ni vill åberopa samt gör en hemställan om att Skolöverstyrelsen måtte vidtaga åtgärder, så att Ni kommer i åtnjutande av pension. Skolöverstyrelsen kommer då att vända sig till pensionsinrättningen och undersöka Edra möjligheter samt i sinom tid sätta sig i förbindelse med Eder.

E. E.

Frågor: 1. Innehaves något av namnen Kilsten, Myrlund, Myrsten av personer i Sverige?

2. Möter ur språkliga eller annan synpunkt hinder för mig att taga något av dem som släktnamn?

Le cerg agile.

Svar: Alla tre namnen bäras redan av personer i Sverige, varför Ni icke kan få tillstånd att taga något av dem. Släktnamnsakkunniga ha utgivit en bok, som heter Förslag till släktnamn, vilken bok Ni bör studera, om Ni tänker taga der nytt släktnamn.

E. E.

Frågor: 1. Vore tacksam om någon kunde lämna upplysning om huruvida särskilda kurser för utbildande av tandtekniker finnas? I så fall vad kan kostnaden för en dylik kurs bli och huru lång är

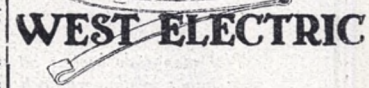

Krusa själv Edert hår på 10 minuter.

Försök denna lätta metod att locka Edert hår. Ni finner genast hur snabb och enkel den är. Ingen uppvärmning. Ingen elektrisk ström erforderlig. Håret behöver endast lindas på locknålen WEST ELECTRIC. Efter tio eller femton minuter har Ni en vacker vågning, precis en sådan vågning som Ni får hos en första klassens hårfrisörska. Locknålen WEST ELECTRIC är magnetisk. Den kan icke bränna, skära eller bryta håret, icke heller kan den fastna i håret. Inga leder eller gummi-beläggningar eller något annat som kan komma i olag. Tillverkad av magnetiskt stål, förnicklad, fint polerad — slät och jämn överallt, renlig, enkel, men effektivt samt garanterat att hålla en mansålder.

Försök denna verkligt effektiva locknål! Vi återbetala pengarna utan frågor om Ni icke är belåten med locknålarna. Men vi veta att så snart Ni sett hur vackert Locknålen West Electric krusar Edert hår kommer Ni aldrig att vilja vara utan den.

Endast äkta om nålen har den bladformade runda spetsen.

Locknålar

Pr karta cm 4 nålar kr. 1:—

Såld i ett ständigt ökande antal hos hårfrisörskor, parfymaffärer, sybehörsaffärer, varuhus, med flera ställen. Namnet WEST ELECTRIC på varje karta är ett skydd för mindervärdiga efterapningar, vilka icke blivit vetenskapligt konstruerade, härdade och magnetiserade, och vilka icke hava det dubbelläsande bladspännet. Håller Eder handlande icke West Electric-nålarna, klipp ur annonsens kupong, bifoga En krona (lämpligast i spar- eller frimärken) så får Ni Eder tillskickat en provkarta om fyra nålar samt en broschyr om hårkrusning. Klipp ur kupongen Nu, innan Ni glömmar bort det. Handlande och återförsäljare uppmannas tillskicka oss för erhållande av vår broschyr om West Electric samt offert.

Klipp ur denna kupong!
A/B Gustaf Enerqvist, Väsg. 15-17, Sthlm.
Tel. Norr 230 00.
Innesluter härmed 1 krona (att återbetalas om nålarna icke äro till behållning) för en provkarta om 4 West Electric Locknålar samt Eder broschyr "Intressanta Fakta". Skriv Edert namn och adress på ett papper och sätt fast denna kupong med en nål.
Idun 1 in.—

VIOLINER

jämte alla övriga slags

Stråkinstrumenter

Strängar och tillbehör

köpas bäst o. billigast från

A. TH. NILSSONS

MUSIKHANDEL,

Norrköping.

Största lager i Sverige.

Begär illustrerad prisurant, som sändes gratis och franco. Dyrare Violiner säljas även på förmånliga avbetalningsvillkor.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Var kan man köpa äkta Kelims fördelaktigt. Skulle behöva två till dörrdraperier samt någon passande till överkast å ottoman. Vad kostar Kelims ungefär?

Doktorinnan T. M.

Svar: Största urvalet av Kelims finner Ni hos Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm. Tillskriv denna firma, som alltid beredvilligt står till tjänst med upplysningar. Priset å Kelims varierar mellan 90.—kr. och 225.—kr. pr st. beroende på storlek och kvalitet.

(Annon.)

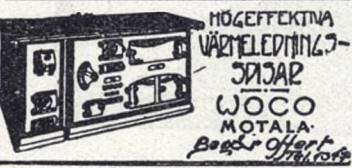
A. J.

Billigast, enär färgstarkast.

Musiknoter billigt.

Noter för piano, fiol & piano, samt sångnoter säljas för 30 öre pr häfte + porto mot postförskott. Återförsäljare rabatt. Stort sortiment. Operor, salongsmusik o. danser m. fl. Katalog gratis och franco på begäran. Åberopa denna tidning. Blumenthal & Friedman, Malmö, Södra Förstadsg. 27.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

I slott och i koja

användes numera på grund av dess oöverträffade kvalitet endast

Pellerins

margarin

Kungl. Hovleverantör.

VIKING

Det gamla ordet

bevarades, ristat i hällen, genom tiderna. VIKING SKOKRÄM har fört det vidare i det allmänna medvetandet, i vilket det är förbundet med begreppen: hög kvalitet, arbetsbesparing, ekonomi och elegans.

INDUSTRIAKTIEBOLAGET VIKING, ÖREBRO

Erkänt enastående slitstyrka,
En fulländad passform och
Ett synnerligen tilltalande utseende
äro de egenskaper, som
utmärka

Malmö

Galoscherna

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B., MALMÖ.

skyddar Eder hy under höst-rusk och vinterköld. Den till för huden skyddande, välgörande ämnen och rena porerna. En frisk hud och en vacker hy vinner Ni genom dagligt användande av

ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL N°1

Säljes överallt å 1 kr.

ELFSTRÖMS TEKNISKA FABRIK GEFLE

utbildningstiden? Vilka kunskaper erfordras?

2. Om en herre följer en dam till porten, vem ger då tecknet till uppbrott. D. S.

Svar: 1. Se annonser i detta nummer av Idun om tandteknikerkurser. En adr. är även: fröken Vivi Johnsson, Malmkillnadsg. 60, Sthlm. Man kan också få gå som elev hos någon tandläkare och på så sätt få utbildning i yrket.

2. Känner Ni inte till de enklaste grunderna för hur Ni skall uppföra E ri herrsällskap, skall Ni inte låta en herre följa Er till porten. Emellertid vilja vi giva Eder den upplysningen, att damen alltid gör tecken till uppbrott.

E. E.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

X. Y. Z. Tack, användes.

N. D. har sänt ett poem Nattskärren av vissa poetiska förtjänster. Skalden vandrar i skogens skymning:

Då kommer en skärren ur hultets frid

på svarta, ljudlösa vingar.

Skalden anropar den nattliga fågeln:

Vi irrar du nu, när vägen är tom och kärren står still i sitt lider och bonden slumrar bak lås och bom?

Så lämnar han skogens frid: Och snart är jag hemma vid stadens bro

där dankarna dimmiga brinna.

Och där bland gatans flarn möter han en nattskärren av annan typ. Jämförelsen har inte nyhetens odelade behag eller egentligen något behag alls. Men onekligen finns det många underliga djur i vår Herres jungel.

Dark har sänt in ett poem. Dark betyder mörk på svenska. Hoppas det ljusnar.

Helårsprenumerant, som i förra numret frågade, vart i Sverige Ni skulle vända Eder för komplettering av mineralsamling, ombedes tillskriva ingenjör S. M. Myrtin, Grevturegatan 32, Stockholm.

Egul. Tack, med nöje. Vill ni ha författarnamnet utsatt, så var god meddela oss det.

Essex har sänt oss en "Sång i dur" som onekligen har sina poänger. Författaren är ute på promenad i skogen som utom andra förträffliga egenskaper har den att verka sunt sömngivande: Vyss, vyss... vyssja mig till ro med ditt sus, min skog!

Låt mig glädas och tro på sagan, på drömmen.

Låt mig tro på en prins... en prinsessa...

fri. Eller — vyss, vyss!

ett lamm, en björn...

Ici! Som diktare av vaggvisor har bestämt Essex oanade möjligheter.

EXP. BREVLÅDA.

Signatur märkt "pålitlig" Eder annons kostar kr. 2:50 som torde insändas varefter annonsen införes i först utkommande nummer.

Namn och adress torde uppgivas till exp. för eventuellt inkommande svar på Eder annons "Ett hem" som är införd i denna veckas nr.

STALRESARMADRASSEN IDEAL Hygienisk — Billig — Hållbar Pristlista gratis och franco.

AKTIEBOLAGET RESAR Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Obs! Våra madrasser äro ugnslackerade.

Faller håret av?

F. Paulis Azymol Stimulus innehåller vissa ämnen, som i hög grad befodra hårets växt. Det eggjar hårpapillerna till verksamhet, dess antiseptiska egenskaper bota de parasitära hårsjukdomar, på vilka hårets avfallande i allmänhet beror, men dessutom höjer Azymol-Stimulus hela hårets skönhet samt motarbetar uppkomsten av gråa hår.

F. Pauli's

Azymol-Stimulus

NOTER

Välfortsett lager av såväl klassisk och modern musik, som renaste schlager.

Gör ett besök!

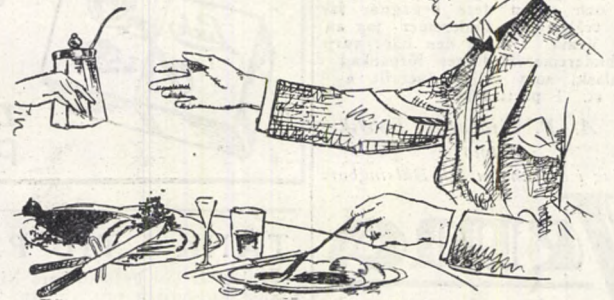
TÖRE ERIKSONS MUSIKHANDEL, Norrlandsg. 16, STOCKHOLM.

Endast det bästa är gott nog, när det gäller Eder eller Eder familjs hälsa. Använd därför mot reumatism, huvudvärk och all slags nervvärk endast Nevrosine, ny smärtstillande pastill av marmeladkonsistens. Nevrosine innehåller icke salicylsyra i någon form. Säljes å alla apotek å Kr. 2:10 per ask, Kr. 8:25 för sexdubbel sats.

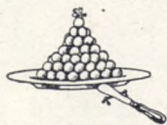
— Tack min vän!

Colman's senap — det är just vad som behövs för att göra den här kulinariska njutningen fullständig. Och så underlättar den matsmältningen.

Repr.: Gust. F. Bratt & Co., Göteborg.

Arboga margarin

Smakar

som smör. Arboga smörblandning »Mejerit» och Väst äro delikata på smörgåsbordet. Obs! Dessa kvaliteters goda, rena smak och delikata smörarom!

Tryner

som smör. Det är ett nöje att steka i Alfa-Ko och Väst, som bryna bättre än något annat margarin! Det stekta blir vackert brunt och doftar som stekt i smör.

Bakar

som smör. Alfa-Ko till bakning kan ej nog värdesättas. Baka med Alfa-Ko och Ni får ett delikat bröd av läckert utseende och väl uppbakat. Till bakning är Arboga Alfa-Ko minst lika bra.

SOM SMÖR

(T)

DET SJÄLVVERKANDE
TVÄTTAMNET MED
BENSIN

HÅLLER VAD DET LOVAR

BOKNYTT.

Kaffe, te och kakao heter en liten bok på bortåt 200 sidor, som i dagarna utgivits av Thorsten Odhe på Kooperativa förbundets förlag. Författaren skildrar på ett fängslande sätt de tre koloni-

Mina drömmars ideal

Hur länge hade jag inte längtat efter en toilettvål, som i sig förände den förstklassiga tvålens alla goda egenskaper med den helande och bevarande verkan på hud och hy, som en hudcreme kan åstadkomma? Så en vacker dag gjorde jag bekantskap med Yema och sedan dess begagnar jag varken tvål eller hudcremer; jag använder Yema. Du ser den här: varje Yema-hudcremetvål ligger förpackad i originalask, som säljes överallt å kr. pr st. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabrike
Malmö

Nederlag i Stockholm och Hålsingborg

Yema
Varje ask inne
håller skönhet

ala importvarornas historia, ger en liten kurs i varukännedom, som varje människa kan ha gott av att genomläsa, redogör för kemisk sammansättning, förfalskningar, meddelar en del intressanta upplysningar om terminhandel i kaffe, te och kakao o. s. v. Volymer, som är försedd med rikhaltiga och belysande illustrationer och en hel rad instruktiva tabeller, kan rekommenderas som en både nyttig och rolig läsning, och boken, vars pris är 3 kronor, förtjänar väl en plats på den svenska husmoderns bokhylla.

Selma Lagerlöfs »Nils Holgerssons underbara resa» som redan för åtskilliga år sedan översatts till franska av fröken Tekla Hammar och då gjorde en kolossal lycka i Frankrike, så att den som barnbok där är nästan lika uppskattad som här hemma, har nu av Librairie Delagrave utgivits i en ny illustrerad upplaga. Teckningarna äro utförda av konstnären Roger Reboussin. Han har företagit speciella resor till Sverige för att studera den svenska natu-

ren i de olika landskapen. Selma Lagerlöf har skrivit ett särskilt företal till denna upplaga, där hon presenterar den lille Nils för de franska barnen.

Gebers Handelslexikon har nu utkommit med ett första häfte från Hugo Gebers Förlag. I dessa dagar, då det svenska affärslivet börjar gå en ljusare tid till mötes, har behovet av ett modernt handelslexikon för den svenska allmänheten gjort sig alltmera gällande. Som verket nu framträder, är det helt och hållet lämpat efter svenska förhållanden och kan tillgodose med upplysningar om kommersiella och handelsrättsliga förhållanden samt lämna svar på de frågor, som dagligen förekomma inom svenskt affärsliv. Det är tillika det första handelslexikon på svenskt språk i modern tid och utarbetat med största sakkunskap. Gebers Handelslexikon är avsett att utkomma med omkring 15 häften å 1 krona under ett år.

Paul Nicolay, den finska kristliga studentrörelsens grundlägga-

re, har blivit föremål för en vacker levnadsteckning av Greta Langenskjöld på Lindblads förlag. Biografien börjar med hans första levnadsår i Petrograd och slutar med hans sista dagar, som också de ägnades åt bibeltextstudium och religiös verksamhet. Den gedigna, välskrivna boken förmed-

lar bekantskapen med en av vår tids mest helgjutna kristna och med ett självupppoffrande arbete på det religiösa livets område. Förf. har haft stort gagn av Nicolays dagböcker, som han enligt egen utsago skrev för att visa »Guds verk i honom».

Får jag lov -

Man behöver ej riskera ett »nej tack», då det är fråga om att bjuda på Pix, och numera letar man i fickan efter Pix-asken i stället för cigarettfodralet — och undra på det, ty som bekant, Pix är bra, Pix är bäst.

Får jag lov — en PIX!

Köp

»Extra-Cashon»

Väg. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

TÄNK I TID PÅ JULKLAPPARNA!

Saken är lätt ordnad, bara Ni vänder Eder till oss och rekviderar vår stora katalog för hösten och vintern. Där har Ni tusentals artiklar att välja på, lämpliga julklappar för en och var. Vad Ni än behöver, köper Ni absolut fördelaktigast från oss. Katalogen erhålles gratis och portofritt.

Ahlén & Holm, Stockholm.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obefvärlig.

Fås på alla apotek.

**SLOAN'S
LINIMENT**

Dr. Dralle's BIRKENWASSER

är ett absolut osvikligt medel mot
MJÄLL och HÅRAV FALL
samt utomordentligt angenämt och
uppfreskande vid toaletten.

Erkännt och använt över hela
världen på grund av sin värdefulla
sammansättning.

LUNOTHS

Varför uppstå rynkor?

Under huden ligga tusentals små muskler, vilka kontrollera hudens ytterlinier. Så länge man är i stånd att bibehålla dessa muskler vid fullständig hälsa, är huden fri från veck och rynkor, där finnas inga »kråkfötter» i ögonvråna.

Att åstadkomma denna spänstighet hos huden är Syster Ellas salvas uppgift, vilken samvetsgrannt och framgångsrikt löses från första ögonblicket den börjar användas.

Den sista åtgärden på kvällen är att tvätta ansiktet med ljumt vatten och att lätt ingnida huden med Syster Ellas salva, den verkar som ett näringsämne på de små musklerna och bibehåller dem friska och verksamma samt gör huden mjuk och ungdomlig med den naturliga glansen hos friska kinder.

Syster Ellas salva är framställd med särskild hänsyn till vårt nordiska klimats påfrestningar och är därför avgjort överlägsen betydligt dyrare utländska preparat.

Efterapningar följa varje framgångsrik artikel som skuggan följer kroppen, aktigv därför noga på att burken är åsatt tillverkarens namn

Fabriks A.-B. Ellas
Stockholm

Cloettas
gåva till
Sveriges
husmödrar

Gratis erhålles vår nyligen
utkomna receptbok

Läckerheter av Cacao

Boken, som innehåller 100 sidor, bjuder på en hel del lätt och med ganska små medel tillagade läckerheter, och blir helt säkert ett kärkommet tillskott i varje husmoders receptsamling. Sänd oss nedanstående kupong så erhåller Ni receptboken omgående.

En husmoder skriver till oss:

Hjärtligt tack för den lilla trevliga receptboken. Den innehöll mer än jag vågat hoppas. Det är därför min önskan att fler få glädje av den. Även är det mig ett nöje att rekommendera Eder utmärkta choklad och cacao, vilken senare som morgondryck är förtjusande.

A.-B. Cloetta
LJUNGSBRO

Namn

Adress

Sänd mig kostnadsfritt
Eder receptbok.

I

Lär Eder flicka

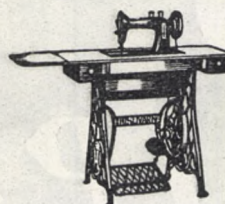
att sy på Husqvarna Symaskin. Lär henne att laga sina kläder, märka och brodera, stoppa handdukar, linne, duktyger etc. samt sy åt dockan och sig själv på Husqvarna, den enda svenska symaskinen, den bästa i marknaden.

I alla livets skiften har hon nytta av denna färdighet och

HUSQVARNA SYMASKIN

blir henne en ovärderlig hjälp.

Försäljas på bekväma avbetalningsvillkor eller per kontant mot hög kassabatt av Husqvarna depoter. Katalog på begäran gratis och franco.

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG,
HUSKVARNA.

PÅ PARKETT eller tredje rad — överallt skattar man Kalmar berömda Teaterkonfekt lika högt. Har Ni kostat på Eder nöjet att gå på teatern, så bör Ni ej heller neka Eder konfekten. Pricken över i är

Kalmar

Teaterkonfekt

Gyllenhammars
HAVRE-GRÖT
är näst dig
det bästa jag vet!

PHILIPS

*Millioner
och åter
Millioner*

människor gå i Helsingborgs galoscher och bottiner, vilka också tåla att slita på. Det har den stora allmänheten sedan länge kommit underfund med.

Efterfrågan på Helsingborgs galoscher och bottiner har blivit uppseendeväckande stor och illustreras kanske bäst genom siffrorna på fabriken tillverkningsvärde. Detta uppgick under första verksamhetsåret till kr. 15,700:—, men har sedan under de gångna 33 åren successivt stigit till det tusendubbla och utgör numera ca kr. 15,000,000:—.

Detta betyder, att Helsingborgs Galoscher med den goda kvalitets starka rätt vunnit allt vidsträcktare marknad, och att millioner människor vid köp av galoscher eller bottiner välja just Helsingborgsfabrikatet.

Den inhemska galoschmarknaden har under årens lopp blivit Helsingborgsfabriken för trång. Dess tillverkningar ha slagit igenom även på exportmarknaden inom ett flertal länder, och med stöd av fabrikatets framstående egenskaper gå numera Helsingborgs galoscher till skilda delar av Europa.

Ni, som ej tidigare använt dem, bör därför med fullt förtroende köpa

TRE TORN

**Helsingborgs
Galoscher**

HELSINGBORG GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
HELSINGBORG.